Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎЗНОМАСИ

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 37 (7.426)

1991 йил 22 февраль, жума

Нархи 8 тийин.

Зулхумор Расулова Тошкент асбобсозлик заводида бир неча йилдан буён хизмат қилиб ҳамкасблари олқишига сазовор бўлаётган илғорлардан.
СУРАТДА: З. Расулова.
Т. Каримов сурати.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

21 февраль куни Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюросининг кенгайтирилган мажлиси бўлди.

Шаҳар партия комитетининг иккинчи котиби Ю. А. Асепков КПСС Марказий Комитети январь (1991 йил) Пленуми якунлари ва шаҳар партия ташкилотини ташкилий-сиёсий мустаҳкамлашнинг биринчи навбатдаги вазифалари тўғрисида ахборот билан сўзга чиқди. Маърузачи ва музокарапарда сўзга чиққан коммунистлар КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми ҳозирги шароитда партия ташкилотлари фаолиятида кўп жиҳатдан бурилиш нуқтасига айланиши лозим, деб таъкидладилар. Бугунги кунда коммунистлардан, партия ташкилотлари ва комитетлардан ваъдаларни эмас, энг аввало, иқтисодий, сиёсий, ижтимоий, миллий ва маданий ривожланишнинг барча йўналишларида муайян амалий ҳаракатларни кутишаяпти.

Вужудга келаётган вазиятдан келиб чиқиб, партия ташкилотлари нормал меҳнат маромини тиклаш бўйича энг таъсирли тадбирларни кўришлари, иқтисодиётни бозор муносабатларига ўтказишга доир тадбирларни партиявий мадад билан таъминлашлари мақсадга мувофиқ, деб эътироф этилди. Айни вақтда улар ижтимоий адолат принципларини собитқадамлик билан ҳимоя қила бориб, нарх-навонинг ошиши ва турмуш даражасининг пасайиши оқибатларини юмшатиш, аҳолининг кам таъминланган қатламларини ижтимоий ҳимоя қилиш юзасидан зарур чора-тадбирларни кўришлари лозим.

Қаттиқ сиёсий қарама-қаршиликлар шароитида мафкуравий ишларнинг шакл ва усулларини тубдан қайта кўриб чиқиш, КПССнинг мақсадлари, сиёсатини, рўй бераётган жараёнларнинг асл моҳиятини мунтазам тушунтириб бориш, партиянинг тарбиявий фаолиятини кучайтириш, коммунистларга қарши, партияга қарши чиқишларга фаоллик билан қарши зарба бериш лозим. Янги иқтисодий, сиёсий ва маънавий муҳитнинг шаклланиши партиянинг ўзини янгилаш жараёнларида, демократик централизм принципларини ҳаётга жорий этишда, ғоявий эътиқод асосида партия сафларининг демократик бирлигини мустаҳкамлашда ўз аксини топиши лозим.

Шаҳар партия комитетининг котиби Х. М. Абдураимов янгиланаётган Иттифоқни сақлаб қолиш бўйича СССР референдумига тайёргарлик ва унинг ўтказилиши муносабати билан партия ташкилотларининг иши тўғрисидаги ахборот билан сўзга чиқди. Ана шу масала юзасидан сўзланган нутқларда асосий эътибор бутун аҳоли ўртасида тарғибот ишларини кучайтириш зарурлигига қаратилди. Шаҳарнинг катта ёшдаги барча аҳолиси референдумда иштирок этиб, мамлакатнинг келажаги ҳақида ўз фикрини билдириши учун коммунистлар, партия ташкилотлари ўз ҳиссаларини қўшишлари керак.

Шаҳар партия комитетининг бюроси 1990 йилда Тошкент шаҳар партия ташкилотида партиявий аъзолик бадаллари тўланишининг аҳволи ва ҳисоб-китобини текшириш якунлари тўғрисида Тошкент шаҳар партия комитети назорат комиссияси ҳамда ташкилий-партиявий ва ҳуқуқий ишлар бўлимининг маълумотномасини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Партия сафларини мустаҳкамлаш бўйича Бухоро ва Тошкент вилоятлари партия ташкилотларининг иши тўғрисида»ги қарорини бажариш юзасидан Ленин ноҳияси партия комитетининг фаолияти ҳақидаги, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети аппаратининг таркибий тузилиши ва ходимлари жадвали ҳақидаги, шаҳарнинг савдо, умумий овқатланиш ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш корхоналарида 50 ва 100 сўмлик пулларнинг алмаштирилгани ҳақидаги ва бошқа масалаларни муҳокама қилди. Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Бюро мажлисини Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи котиби А. И. Фозилбеков олиб борди.

Бюро мажлисида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг масъул ходими В. А. Лозицкий иштирок этди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Қонуни

ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИ ОЛИБ ҚОЧГАНЛИК УЧУН ЖИНОИЙ ЖАВОБГАРЛИКНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Транспорт воситаларини олиб қочганлик учун жиноий жавобгарликни кучайтириш мақсадида Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССРнинг 1959 йил 21 майдаги қонуни билан тасдиқланган (ЎзССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 йил, Ғ6, 2-модда; 1983 йил, Ғ1, 1-модда, 1985 йил, Ғ31, 359-модда) Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 209-2-моддаси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«209-2-модда. **Транспорт воситаларини олиб қочиш**

Транспорт воситаларини олиб қочиш —

уч йилдан етти йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

Уша ҳаракатлар такрор ёки бир гуруҳ шахслар томонидан олдиндан тил бириктириб содир этилса —

мол-мулкини мусодара қилиб, етти йилдан ўн икки йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида назарда тутилган ҳаракатлар ўта хавфли рецидивист, уюшган жиноятчи гуруҳ томонидан, ёхуд куч ишлатиб ёки дўқ-пўписа қилиб содир этилса — мол-мулкини мусодара қилиб, ўн йилдан ўн беш йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади».

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 15 февраль.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Қонуни

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ РАИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ШАНИ ВА ҚАДР-ҚИММАТИНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг бошлиғи сифатида Ўзбекистон ССР Президенти ёки Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентининг шани ва қадр-қимматига путур етказилишига йўл қўйиб бўлмаслигини эътироф этган ҳолда Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1-модда. Ўзбекистон ССР Президенти ёки Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентини ошкора ҳақоратлаганлик ёки уларга нисбатан туҳмат қилганлик —

уч минг сўмгача миқдорда жарима солиш ёки икки йилгача муддатга ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм этиш ёхуд уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

Матбуотдан ёки бошқа оммавий ахборот воситаларидан фойдаланган ҳолда содир этилган худди шундай хатти-ҳаракатлар —

икки йилгача муддатга ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм этиш ёхуд олти йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

2-модда. Ўзбекистон ССР Президенти ёки Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентини ҳақоратловчи ёки уларнинг шахсига нисбатан туҳматни ўз ичига олувчи материални эълон қилган оммавий ахборот воситасига суд қарорига кўра йигирма беш минг сўмгача миқдорда жарима солинади.

Ўзбекистон ССР Президенти ёки Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентини ҳақоратловчи ёки уларга нисбатан туҳматни ўз ичига олувчи материални такроран тарқатган оммавий ахборот воситасининг фаолияти суд қарорига кўра тўхтатилиши мумкин.

3-модда. Мазкур Қонунга мувофиқ Ўзбекистон ССРнинг қонун ҳужжатларига қуйидаги қўшимчалар киритилсин:

а) 1959 йил 21 майдаги Ўзбекистон ССР Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон ССР Жиноят кодекси (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 йил, Ғ6, 2-модда) қуйидаги мазмунда 191-4-модда билан тўлдирилсин:

«191-4-модда. Ўзбекистон ССР Президенти ёки Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентини ошкора ҳақоратлаганлик ёки уларга нисбатан туҳмат қилганлик

Ўзбекистон ССР Президенти ёки Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентини ошкора ҳақоратлаганлик ёки уларга нисбатан туҳмат қилганлик —

уч минг сўмгача жарима солиш ёки икки йилгача муддатга ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм этиш ёхуд уч йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади.

Матбуотдан ёки бошқа оммавий ахборот воситаларидан фойдаланган ҳолда содир этилган худди шундай хатти-ҳаракатлар —

икки йилгача муддатга ахлоқ тузатиш ишларига ҳукм этиш ёхуд олти йилгача муддатга озодликдан маҳрум этиш билан жазоланади»;

б) 1959 йил 21 майдаги Ўзбекистон ССР Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон ССР жиноят-процессуал кодексининг 108-моддаси учинчи қисми (Ўзбекистон ССР Олий Советининг ведомостлари, 1959 йил, Ғ6, 3-модда) «191-1» рақамидан кейин «191-4» рақами билан тўлдирилсин.

Ўн иккинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши навбатдан ташқари IV сессиясининг 1991 йил 15 февралдаги мажлисида қабул қилинган.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг қарори

«Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси ва Ўзбекистон ССР Вице-президентининг шани ва қадр-қимматини муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунини қўлланиш ҳамда кучга киритиш тартиби ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Кенгаши **қарор қилади:**

1. «Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ва Ўзбекистон ССР Вице-президентининг шани ва қадр-қимматини муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекстон ССР Қонуни эълон қилинган пайтдан бошлаб кучга киритилсин.

2. Уқтирилсинки, Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР Вице-президентини ошкора ҳақоратлаш уларнинг шани ва қадр-қимматини атайлаб камситишдир.

Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раиси ва Ўзбекистон ССР Вице-президентининг обрўсини тўкадиган уйдирмаларни тарқатиш уларга туҳмат қилишдир.

Ўзбекистон ССР бошлиғи — Ўзбекистон ССР Президентининг фаолияти тўғрисидаги, унинг раҳбарлигида амалга оширилаётган сиёсат хусусидаги, шунингдек Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши Раисининг ёки Ўзбекистон ССР Вице-президентининг фаолияти ҳақидаги танқидий мулоҳазаларни ўз ичига олувчи ошкора чиқишларга «Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР вице-президентининг шани ва қадр-қимматини муҳофаза қилиш тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонуни таъсир қилмайди.

3. Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ва Ўзбекистон ССР Вице-президентига нисбатан ҳақоратни ёки улар шахсига нисбатан туҳматни ўз ичига олувчи материалларни эълон қилган оммавий ахборот воситалари ёки уларнинг бўлинмалари (радио, телевидение программалари ва бошқалар) Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси ёки Ўзбекистон ССР Вице-президентини ҳақоратлаган ёхуд уларга нисбатан туҳмат қилган конкрет шахс (шахслар) хусусида суднинг айблов ҳукми қонуний кучга кирганидан сўнг жавобгарликка тортилиши мумкин.

Ўзбекистон ССР Олий Кенгашининг Раиси

М. ИБРОҲИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 15 февраль.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ФОРС КЎРФАЗИДАГИ ҲАРБИЙ МОЖАРО ХУСУСИДА БАРЧА МАМЛАКАТЛАРНИНГ ПАРЛАМЕНТЛАРИГА МУРОЖААТНОМАСИ

СССР Олий Кенгаши Форс кўрфази атрофидаги фожиали воқеалар муносабати билан жиддий ташвишланаётганини изҳор этади. У ерда уруш ёнғини аланга олиб бормоқда. Кун сайин жанговар ҳаракатлар тобора кенгайиб, кўпроқ вайронгарчилик келтирмоқда. Мутлақо бегуноҳ кишилар ҳалок бўлмоқдалар, кўпдан-кўп моддий зиён етказилмоқда. Атроф-муҳит, иқтисодиёт, маданият ёдгорликлари учун фалокатли оқибатлар хавфи яққол кўриниб турибди. Оммавий қирғин қуролини ишлатиш эҳтимоли ҳаддан ташқари хавотирликка солмоқда.

СССР Олий Кенгаши ҳисоблайдики, минтақа ва умуман дунё халқлари учун ўнгарилмас оқибатларга олиб борадиган жаҳаннам сари тойиб боришни имкони борича тезроқ тўхтатиш зарур. Тинчлик мантиқи, можароларни бартараф этишнинг зўравонликсиз, сиёсий усуллари устунлиги уруш мантиқидан ғолиб келиши лозим.

Совет парламентининг аъзолари можарони тинч бартараф этиш мумкинлигига, бирдан-бир оқилона йўл мана шу эканлигига ишонадилар. Бунинг учун аввало шу қадар кескин халқаро вазиятни вужудга келтирган асосий сабабни тугатиш, яъни БМТ Хавфсизлик Кенгашининг қарорларида талаб қилинганидек, Ироқ қўшинларини Қувайтдан дарҳол ва ҳеч сўзсиз олиб чиқиб кетиш, бу мамлакатнинг суверенитети ва ҳудудий яхлитлигини тиклаш зарур.

СССР Олий Кенгаши совет давлати раҳбариятининг Форс кўрфазидаги можарони ҳал этиш мақсадини кўзлаб сиёсий-дипломатик соҳада фаол сарфлаётган куч-ғайратларини қўллаб-қувватлайди ва бу куч-ғайратларни ошириш, шу тариқа ишни тезроқ урушни тўхтатиш, тинчликни тиклаш сари изчиллик билан олиб бориш зарур, деб ҳисоблайди.

Ҳозирги мушкулотни бартараф этиш Яқин Шарқдаги бошқа кескин муаммоларни, аввало, Араблар билан Исроил ўртасидаги можарони ҳам бартараф этишга, БМТнинг фаол иштирокида Форс кўрфази атрофида, умуман Яқин ва Ўрта Шарқда регионал хавфсизликнинг мустаҳкам тартиботини вужудга келтиришга йўл очади. Дунёдаги барча халқлар, ҳамма мамлакатлар бундан бевосита манфаатдордирлар.

СССР халқ депутатлари съезди, СССР Олий Кенгаши мушкулотдан қутулиш йўлини уруш йўлидан эмас, балки сиёсат майдонидан изламоқ керак, деган фикрни неча марталаб қатъий қилиб айтган эдилар. Ҳозир, уруш икки ойдан бери давом этиб, тобора вайронгарчилик тусини олаётган бир пайтда СССР Олий Кенгаши Форс кўрфази атрофидаги урушни дарҳол тўхтатишга интилишга азму қарор берганини яна бир бор тасдиқлайди ва барча парламентларга, қонун чиқарувчиларга, сиёсат ва давлат арбобларига, холис ниятли кишиларга мурожаат этиб, уларни ўз ихтиёрларидаги барча имкониятлардан фойдаланиб, бу ишга иложи борича кўпроқ кўмаклашишга чақиради.

Шу мақсадларга эришишда куч-ғайратларни бирлаштирайлик.

СССР ОЛИЙ КЕНГАШИ

Москва, Кремль.
1991 йил 19 февраль.

Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатида

ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНЛАРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

ИЛГАРИ хабар қилинганидек, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатининг кенгайтирилган мажлисида Ўзбекистон ССР Президентининг «Улуғ Ватан уруши ногиронларига, қатнашчиларига, байналмилалчи жангчиларга ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оилаларига совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Ғалабасининг 45 йиллиги байрам қилиниши муносабати билан қўшимча имтиёзлар бериш тўғрисида»ги 1990 йил 8 майдаги ва «Барча турдаги мактаблар ўқитувчиларига, болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар бериш, юқори синф ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида»ги 1990 йил 13 ноябрдаги Фармонлари бажарилишининг бориши ҳақидаги масала кўриб чиқилди ва муҳокама этилди. Мажлис қатнашчилари Ўзбекистон ССР Президентининг «Кўп болали оналарга нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида»ги 1990 йил 3 майдаги, «Бошланғич синф ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида»ги 1990 йил 2 июндаги, «Олий ўқув юртлари талабалари, ўрта махсус ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендияларини ошириш тўғрисида»ги 1990 йил 4 сентябридаги Фармонлари қандай бажарилаётганлиги хусусида ҳам хабардор қилиндилар.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети, унинг бошқармалари ва бўлимлари, район Кенгашлари ижроия комитетлари уларни бажариш, жумладан, Улуғ Ватан уруши ногиронлари, қатнашчиларига ва уларга тенглаштирилган шахсларга қўшимча имтиёзлар беришни амалга ошириш юзасидан муайян ишларни олиб бордилар. Ўзбекистон ССР Президентининг Фармонлари ва Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг қарорини бажара бориб, Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети томонидан 1990 йил 24 июлда 306/II-сонли қарор қабул қилинди, унда кўзда тутилган имтиёзларни амалга ошириш бўйича аниқ дастур, аниқ муддатлари ва ижрочилари белгилаб берилди. Ўзбекистон ССР Президентининг Фармонлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг қарори ўзбек ва рус тилларида плакат тарзида босмахонада чоп этилди ва шаҳар ижроия комитетининг бошқармаларида, бўлимларида, район ижроия комитетларида, шаҳар корхона ва ташкилотларида тарқатилиб, кўзга кўринарли жойларга осиб қўйилади.

1990 йил 1 январгача бўлган маълумотларга кўра маҳаллий Кенгашларнинг ижроия комитетларида уй-жой шароитини яхшилаш учун 159 ногирон ва ҳалок бўлган жангчиларнинг 61 оиласи ҳисобда турибди. 1990 йил мобайнида Тошкент шаҳар ижроия комитети томонидан улар учун зарур миқдордаги квартиралар район ижроия комитетларига ажратилди. 147 ногирон ва 61 ҳалок бўлган жангчилар оилаларига ордерлар берилди. Улуғ Ватан уруши ногиронлари 12 оиласининг уй-жой масалалари ҳал этилмади. (Ленин районида — 2 та, Октябрь районида — 4 та, Ҳамза районида — 2 та, Чилонзор районида — 1 та, Собир Раҳимов районида — 3 та). Бунинг сабаби оилаларнинг таркиби бўйича зарур бўлган квартираларнинг йўқлигидир.

1990 йил 1 январгача ҳисобда турган 1242 уруш қатнашчиси ва байналмилалчи жангчидан 271 нафари ўз уй-жой шароитларини яхшиладилар.

Бундан ташқари имтиёз олувчиларга жорий йилнинг бошларида якка тартибда уй-жой қуриш учун 117 та ер участкалари ажратиб берилди.

1991 йил 1 январда район ижроия комитетларида уй-жой шароитларини яхшилаш учун ҳисобда турган (1990 йилда ҳисобга олинганлар жумласидан) Улуғ Ватан уруши ногиронларининг 181 оиласи, ҳалок бўлган жангчиларнинг 102 оиласи ҳисобга олинган. Улар санитария нормаларига кўра 1991 йилда квартиралар билан тўла таъминланадилар. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари учун 157 та квартира, байналмилалчи жангчилар учун 49 квартира ажратиш режалаштириб қўйилди. (Бу 1985 — 1987 йиллар мобайнида квартира олиш учун ҳисобга олинган оилаларга берилади).

ИМТИЁЗЛИЛАРНИНГ УЙЛАРИ ТАЪМИРЛАНМОҚДА. Тошкент шаҳри бўйича Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва ҳалок бўлган жангчиларнинг оилалари сони 16636 кишини ташкил этади. 1990 йилда квартираларни тубдан таъмирлашга муҳтож бўлганлар сони 1344 киши эди. Уларнинг квартиралари ўтган йили тўла таъмирлаб берилди. Тубдан таъмирлаш учун 806,4 минг сўм маблағ сарфланди. Бундан ташқари 1990 йилда 480 квартира жорий таъмирлаб берилди. Бунга 169 минг сўм сарфланди.

1991 йил учун эса 1340 квартирани тубдан таъмирлаш юзасидан буюртмалар тушди. Улар ҳам таъмирлаб берилади.

УЙЛАРНИ ШАХСИЙ МУЛК ҚИЛИБ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА. Район турар жой органларига маҳаллий Кенгашларнинг уйларида истиқомат қилаётган Улуғ Ватан уруши ногиронлари ва қатнашчиларига квартираларни шахсий мулк сифатида бериш бўйича 3844 кишидан ариза тушди. Амалда 1808 квартира шахсий мулк сифатида берилди. Қолган квартиралар бўйича иш олиб борилпти. Шаҳар Кенгаши ижроия комитети квартираларни шахсий мулк сифатида беришни расмийлаштиришни осонлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди. Ҳозир мазкур масалани ҳал этиш учун квартира эгаларининг аризалари талаб этилади, уни баҳолаш эса баланс қийматига кўра ўтказилади, холос. (Тошкент шаҳар ижроия комитетининг 1990 йил 25 декабрдаги 496/19-қарори).

ТЕЛЕФОНЛАШТИРИШ ХУСУСИДА. 1990 йил бошларида квартираларни телефонлаштириш учун 1927 имтиёзчи навбатга олинган эди. Шундан йил давомида 921 ариза қондирилди. Шу жумладан 565 ариза Ўзбекистон ССР Президентининг Фармони чиққандан сўнг қондирилди. Ҳозирги вақтда 1006 квартира телефонлаштирилмаган. Шундан 56 таси Улуғ Ватан уруши ногиронларига, 517 таси Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига, 210 таси байналмилалчи жангчи, 223 таси ҳалок бўлган жангчилар оиласига тегишлидир. Улуғ Ватан уруши ногиронларининг 56 аризаси шу йилдаёқ қондирилади. Имтиёзчиларнинг бошқа тоифалари аризалари эса автомат-телефон станцияларининг техникавий имкониятлари доирасида ва унинг янги қувватлари ишга тушиши билан қондирилади.

МАШИНАЛАР АЖРАТИЛЯПТИ. Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг 209-қарорига кўра Тошкент шаҳри учун Улуғ Ватан уруши ногиронларига 34 та «Запорожец» автомобили уларнинг эҳтиёжларини қондириш учун бепул ажратилган, сотиш учун эса 60 та «Жигули» ва 70 та «Москвич — 412» автомобили, ҳаммаси бўлиб 164 та автомашина ажратилган эди. Амалда эса 174 та автомашина, шу жумладан 52 та «Запорожец», 15 та «Жигули», 107 та «Москвич — 412» автомашинаси ажратилди. Дастлабига «Жигули» маркали автомашина олиш учун ногиронларнинг берган аризалари бир қисми «Москвич» ва «Запорожец» маркали автомашиналар ҳисобига қондирилди. Ҳозирги вақтда шаҳарда «Запорожец» маркали автомашинани бепул олиш учун навбатда турган ногиронлар қолмади.

Шаҳарда Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва уларга тенглаштирилган шахслардан 11807 киши автомашиналар олиш учун ҳисобда турибдилар. 1990 йил фондидан шаҳарга 6237 автомобиль ажратилди (шу жумладан 287 таси Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг 209-қарорига мувофиқ), шундан 1884 таси уруш қатнашчилари ва ногиронларига сотиш учун тақсимланди. 1991 йил 1 январига келиб 1814 киши автомобиль олди, 70 нафари эса автомобиль заводи машиналарни етказиб бермаганлиги туфайли ололмади.

1990 йилда 17744 Улуғ Ватан уруши қатнашчисига (ишламаётганлар сафидан) 1315 минг сўмлик эсдалик совғалари топширилди. Ёки ҳар бирига ўрта ҳисобда 80 сўмлик эсдалик совғалари берилди. Ишлаётган нафақахўрлар эса ўз иш жойларидан эсдалик совғалари олишди.

Ўзбекистон ССР Вазирлар Кенгашининг 1990 йил 21 сентябрдаги 315-«Улуғ Ватан уруши йилларида меҳнат фронти қатнашчиларига имтиёзлар бериш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ 1991 йил 1 январдан меҳнат фронти қатнашчиларига имтиёзлар белгиланди: коммунал хизмати ҳақи 30 фоиз қисқарди, врач рецептлари бўйича олинадиган дори-дармонлар қиймати 50 фоизга қисқарди. Боғдорчилик ширкатига қабул қилишда, телефонлар ўрнатишда, квартиралар олиш ва уларни таъмирлашда, иш даврида улар бириктиб қўйилган поликлиникаларда пенсияга чиққанларидан кейин ҳам фойдаланиш ҳуқуқлари бўйича имтиёзлар берилди.

СССР Вазирлар Кенгашининг қарорига кўра Тошкент шаҳар ижроия комитетининг Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси томонидан уруш ва меҳнат ветеранларини диспансеризациялаштириш қандай ўтаётганлигини, беморларни даволаш учун стационарларда зарур миқдордаги ўринлар ажратилишини назорат қилиш йўлга қўйилди. Уруш ветеранларини бепул дори-дармонлар билан таъминлаш ва уларни уйларига олиб бориб бериш масаласи тўла ҳал этилди. Уруш ветеранлари учун госпиталлар иши эса назорат остига олинган. Ҳозирги вақтда госпитални кенгайтириш учун лойиҳа-смета ҳужжатлари ишлаб чиқилмоқда. Тиббиёт кадрлари билан мустаҳкамлаш, ускуналар билан тўлдириш ва тиббиёт техникаси билан жиҳозлаш масалалари ҳал этилган.

Ўзбекистон ССР Президентининг «Барча турдаги мактаб ўқитувчиларига, болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар бериш, юқори синф ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида»ги 1990 йил 13 ноябрдаги Фармонини бажариш бўйича ишлар амалда энди бошланмоқда. Халқ таълими Бош бошқармаси томонидан барча юқори синфларнинг 12 мингдан зиёд ўқитувчисига ставка учун ўқув «юкини» 18 соатдан 16 соатга тушириш ҳисобига иш ҳақини кўпайтириш ҳуқуқи берилиб, қайта тарификациядан ўтказилди. «Халқ ўқитувчиси», «Хизмат кўрсатган халқ таълими ходими», «Ўзбекистон ССР халқ ўқитувчиси» фахрий унвонлари учун 100 ва 60 сўмдан педагогик ставкаларга ва лавозим маошларига қўшимча ҳақ берилмоқда.

Ҳозирги вақтда шаҳар турар жой бошқармасида педагогларнинг оилалари ҳисобга олинган. Коммунал хизмати ва квартира ҳақи бўйича имтиёзлар берилди. Квартираларни шахсан фойдаланиш учун бериш ва ер участкалари ажратиш учун берилаётган аризаларни рўйхатга олиш давом этмоқда. Ўзбекистон ССР Президентининг Фармонларини бажариш бўйича ишларни Тошкент шаҳар ижроия комитетининг хизмат бўлимлари давом эттирмоқдалар.

Тошкент шаҳар Кенгаши раёсати қабул қилинган қарорда шаҳар уй-жой бошқармаси, ижтимоий-таъминот бошқармаси, халқ таълими Бош бошқармаси Ўзбекистон ССР Президентининг «Барча турдаги мактаб ўқитувчиларига, болалар уйларининг тарбиячиларига қўшимча имтиёзлар бериш, юқори синф ўқитувчиларининг иш ҳақини ошириш тўғрисида»ги 1990 йил 13 ноябрдаги Фармонини бажариш бўйича етарлича иш олиб бормаётганлигини таъкидлади. Шаҳар ижроия комитетига Президент Фармонларини бажариш бўйича кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўришни топширди. Ижтимоий таъминот масалалари Улуғ Ватан уруши, меҳнат ветеранлари ишлари ва ногиронларининг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, маданият, фан, халқ таълими, ахборот, ошкоралик, ташқи алоқалар доимий комиссияларига ижроия қўмиталар хизмат бўлимлари устидан ана шу Фармонларнинг бажарилишини назорат қилишни кучайтириш топширилди.

Тошкент шаҳар Кенгаши депутатлари диққатига

Тошкент шаҳар Кенгашининг раёсати халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг бешинчи сессияси Ўзбекистон Компартияси Тошкент вилоят комитетининг сиёсий маориф уйи биносида 1991 йилнинг 25 февраль куни соат 10 да бўлишини хабар қилади.

Рўйхатга олиш соат 9 дан бошланади.

ДАМ ОЛИШ ОҚШОМИДА

Тарих зарварақларидан

ИПАК ЙЎЛИ САВДОГАРЛАРИ

Денгизчи Синдбоднинг ўн икки саёҳатини ўқимаган, унинг ғаройиб саргузаштларини билмаган одам кам бўлса керак. «Минг бир кеча» афсоналарининг бош қаҳрамонларидан бўлган Синдбод ўша ўрта асрлардаги савдогарларнинг ёрқин намояндасидир.

ХИТОЙ САЙЁҲИНИНГ ТАСАННОСИ

...ЎЗБЕКИСТОННИ ўз таркибига олган Юнон-Бақтрия подшолиги (эрамиздан аввалги II — III асрлар) давридаёқ савдо-сотиқнинг кенг йўлга қўйилгани қадим хитой манбаларида тилга олингани бежиз эмас. Эрамиздан аввалги V — VI асрлардаёқ Ўзбекистон ҳудудидан машҳур «Шоҳ йўли» ўтган. Бақтрия Эрон, Ҳиндистон ва Хитой билан «Буюк ипак йўли» вужудга келмасданоқ қизғин савдо-сотиқ билан боғланган эди. Минг шаҳар мамлакати сифатида машҳур Бақтрия подшолигининг танга пуллари Шаҳрисабз, Китоб, Бухоро ва Зарафшон водийсида кўплаб топилгани ана шундан далолат беради. Эрамиздан аввалги II асрда Кангха давлати таркибига кирган Ўзбекистон халқлари турмуши ҳақида Хитой элчиси, сайёҳи Чжан-Цянь хотиралари диққатга сазовор. У «Даване» деб тилга олган Фарғонадаги деҳқончилик маданиятига қойил қолган.

— Даване мамлакатида,— деб ёзади Чжан-Цянь, — ҳамма жойда узумдан вино қиладилар. Бадавлат оилалар винони жуда кўп миқдорда тайёрлаб сақлайдилар ва бу вино неча ўн йиллар давомида бузилмай сақланади.

Хитой элчиси, разведкачиси, савдогари ва сайёҳи Чжан-Цянь ўзининг Фарғона аҳолиси томонидан шодлик билан кутиб олинганини мароқ ила ҳикоя қилган. Чунки маҳаллий аҳоли шу пайтгача Хитой билан савдо алоқаларини йўлга қўйишга уриниши беҳуда кетган эди. Яқингинада барқарор бўлган «Буюк ипак йўли» Фарғона орқали ўтиши керак эди. Турли-туман ҳунармандчилик маҳсулотларини хитой молларига айрибошлашдан яхшигина фойда кўриши мумкин эди.

Чжан-Цянь Фарғона тулпорларига алоҳида эътиборни қаратган. Бу отлар, унинг фикрича, қон билан терлар экан, келиб чиқиши эса «самовий» отларга боғланган. Элчи маҳаллий ҳукмдор билан шартнома тузиб, ҳар йили бир жуфтдан отни император саройига оладиган бўлди. Чжан-Цянь ўша, эрамиздан аввалги II асрда Фарғонада хотин-қизларнинг оилада тутган ўрни ҳақида қизиқ хотира қолдирган:

— Эрлар бирор қарор қабул қилар эканлар, ўз хотинларининг маслаҳатларига қулоқ солганлар.

Хитой билан эрамиздан аввалги II асрнинг охиридаёқ бошланган ва «Буюк ипак йўли» орқали олиб борилган савдо алоқалари Кушонлар даврида (эрамиздан аввалги I асрдан милодий IV аср), айниқса қизғин авж олган. Кушон давлатига кирган мамлакатлар таркиби савдо алоқаларининг йўналишини белгилади. Шарқда Шарқий Туркистоннинг қўшиб олинган шаҳар-воҳалари орқали Хитой билан, Жанубда Ҳиндистон билан, Ғарбда Эрон орқали Сурия ва Рим билан, Шимолда Хоразм ва аланлар мамлакати орқали Шарқий Европа билан савдо қилинган.

Ипак йўли Бақтриядан Вахш бўйлаб, сўнг эса Қоратегиндан Олой водийсига Ёркентга қараб кетган. Бу йўл орқали Хитойдан асосан ипак олиб келинган. Хитой манбалари «Ипак йўлни» «Жанубий йўл» деб атайдилар. Улар «Шимолий йўлни» ҳам тилга оладилар. Бу йўл Қашқар орқали Фарғона, Шош, Сўғд ва Хоразмдан Урал бўйигача олиб борган.

Эрамизнинг V асрига келиб «Ипак йўлининг» хўжайини сифатида эфталитлар давлати майдонга чиқади. Бу давлат таркибида бўлган Ўрта Осиё савдогарлари Эрон, Византия, Ҳиндистон ва Хитой билан алоқа қилишган.

VI аср ўрталарида эса эфталитлар давлати турклар томонидан забт этилгач Олтой, Еттисув ва Марказий Осиёдаги турли халқларнинг сиёсий уюшмаси — турк ҳоқонлиги ташкил топди. Бу давлатга ака-ука Тумин ва Истеми бошчилик қилишган. Тумин шарқда, Истеми ғарбда ўз ҳукмронлигини кенгайтира бошлади.

Ҳоқонлик Узоқ Шарқ билан Ўрта денгиз атрофидаги мамлакатлар ўртасидаги энг муҳим савдо йўлларини ўз қўлига олишга интилди. Бу эса тарихда «Нушировони одил» сифатида довруғ таратган Эрон шаҳаншоҳи Хисрав Анушервоннинг манфаатларига зид келди.

ЭЛЧИ МАННАХНИНГ САРГУЗАШТИ

ЭРОН Ўрта Осиё савдогарларига Шарқий Рим империяси билан қиладиган ипак буюмлар савдосига турли йўллар билан тўсқинлик қиларди. Ана шу масалани бартараф қилиш учун машҳур сўғд савдогари Маннах Эронга элчи сифатида жўнайди. Хусрав Анушервон уни илтифотсиз қабул қилади.

«Буюк ипак йўли»да ўзаро воситачи бўлиш ниҳоятда фойдали эди. Ана шу ҳолат турклар ва Эрон ўртасида ихтилоф чиқарди. Маннах юртига қайтиб келгандан сўнг, турк ҳоқони энди Шарқий Рим империяси — Византия билан Эронга қарши битим тузишга интилади.

Ҳоқон қимматли совғалар билан яна шу савдогар Маннахни Византияга юборади. 568 йилда савдогар Маннах Византия пойтахти Константинополга йўл олади. Бу элчиликка Эронни бир четда қолдириб Византия билан бевосита савдо алоқаларини ўрнатиш топширилган эди. Византия императори Юстин II савдогар Маннахни яхши кутиб олиб, у билан узоқ суҳбат қуради. Турклар турмуши, урф-одатлари билан жуда қизиқади. 569 йили Маннах юртига қайтади. У билан бирга Византиянинг жавоб элчилиги ҳам бор эди. Бу элчиликка император мулозими Земарх бошлиқ бўлди. Элчилик йўли Кавказ, Волга, Урал орқали, Каспий денгизининг шимолий қирғоқлари ёнидан ва Сирдарё бўйлаб Хоразм орқали ўтди.

Земарх бош элчилар турк ҳоқони қароргоҳида гулхан атрофидан ўтишга мажбур бўлишди. Ҳоқон қароргоҳидаги чодирлар шоҳидан ясалган эди, ундаги ҳамма нарса — чодирлар ҳам, кумуш идиш-товоқлар ортилган аравалар ҳам, ғилдиракли олтин тахт ҳам — буларнинг ҳаммаси уларнинг кўчманчи турмушидан дарак берарди. Турк ҳоқонининг Земарх билан қилган музокаралари бевосита ипак савдосига ва биргалашиб Эронга қарши кураш олиб бориш тўғрисида бўлди.

Эрон-Византия уруши, Хитойдаги ички ғалаёнлар турк давлатининг кучайишига олиб келди. Улар Хитойни енгиб, уни ҳар йили туркларга 1000 тўп шоҳи хирож тўлашга мажбур қилишди.

Ўрта Осиёнинг Хитой билан савдо алоқаларида турклар фаол қатнашдилар. 627 йилдан 647 йилгача Самарқанддан Хитойга тўққизта савдо элчилиги юборилган. Хитойга савдо карвонлари Бухоро — Самарқанд — Чоч — Тариз — Қулон — Марке, Суёб — Иссиқкўлнинг жанубий қирғоғи — Шарқий Туркистон воҳаларидан ўтар эди.

«ФОЙДА ЧИҚАРИШ — ЯХШИ ИШ»

ЎРТА асрлардаги Ўрта Осиё савдогарлари ҳақида Хитой элчиси Вэй Цзё қолдирган маълумот жуда қизиқарли. У 605 — 617 йилларда ҳукмдор бўлган император Ян-Ди буйруғи билан Самарқандга борган эди.

«— Кан (Самарқанд) подшолигининг одамлари,—деб ёзган эди элчи,—эпчил савдогарлардир. Ўғил бола беш ёшга тўлгач, уни хатсаводга ўргатадилар: у китоб танийдиган бўлганда, уни савдо-сотиқ ишларига юборадилар; аҳолининг кўпчилиги фойда чиқаришни энг яхши иш деб билади».

Муаррихлар Ўрта Осиёда махсус савдогарлар шаҳри бўлганини тилга олишган. X асрда яшаган муаррих Таборий Пойкентни «Савдогарлар шаҳри» деб атайди. «Пойкент машҳур шаҳар, — дейди IX аср олими Ёқубий, — унинг одамлари аралаш-қуралашдир».

Бухоро тарихини ёзган машҳур Наршаҳий эса қуйидагича таъриф берган:

— Пойкент аҳолисининг бутуниси савдогарлар эди. Улар Хитой билан, шунингдек денгизда ҳам савдо қилардилар ва жуда бой эдилар. 706 йилда араблар Пойкентни қамал қилишганда бунинг гувоҳи бўлишган.

Қаттиқ жангдан сўнг Пойкентни эгаллаган араблар ундаги бойликдан ҳайратга тушишган. Муаррих Таборий ёзишича, Қутайба ўлжани ҳисоблаш ва аскарларга тақсимлаш учун махсус икки кишини тайинлаган. Улар назорати остида араблар жуда кўп олтин-кумушлар, санамлар, қурол-яроғларни бир жойга тўплашган. Олтин идишлар эритилганда улар оғирлиги 150 минг мисқолни ташкил қилган.

Араблар Ўрта Осиёни босиб олганларидан сўнг, савдогарлар янги ислом динини тез ва осон қабул қилдилар. Айрим гуруҳларни истисно қилганда, кўпчилик савдогарларнинг исломга тез киришига сабаб арабларнинг савдони, хусусан карвон савдосини ривожлантириш учун кенг шароит яратгани бўлди. Улкан араб халифалиги савдонинг бехатар бўлиши ҳамда унинг кенг кўламда ривожига баракали таъсир қилгани ҳам сир эмас. Наршаҳий «Бухоро тарихи» асарида савдогарлардан айримлари ўз бойлиги билан подшолардан ҳам устун бўлганини айтади. «Ҳасан ибн Ало Сўғдий бадавлат одам эди, унга Шаҳристонда шоҳларнинг биронтасида ҳам бўлмаган баланд бир кешк қараган: у (Ҳасан) Ало дарвозаси ёнига Ало кўчасини ҳам қурган». Ўрта асрларда бозорлар одатда шаҳар чеккасида жойлашган.

Машҳур рус олими В. Бартольд фикрига кўра, «бозор» сўзининг илк маъноси «Дарвоза олдидаги иш» бўлган.

Ҳамдам СОДИҚОВ,
тарих илмлари номзоди.

Рустам Маҳмудов бир неча йиллардан бери «Сигнал» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электр ўлчов техникаси махсус конструкторлик бюросида чилангар бўлиб ишлаб келяпти. У ўз ишига сидқидилдан ёндошиб, дастгоҳларнинг сифатли ишлашини таъминламоқда.

Т. Каримов сурати.

---

23 февраль—Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни

ХОРАЗМ КЎЧАСИДАГИ УЙДА...

Улуғ Ватан уруши даврида шаҳримиз ва Тошкент вилоятидаги қанча оилага «Жангчи дом-дараксиз йўқолди», деган қайғули хатлар келганини ким ҳам ҳисоблабди дейсиз... Баъзан вазият шуни тақозо қилган эдики, умуман, «Қаҳрамонларча ҳалок бўлди» деган таъзия мактубини ёзадиган одамнинг ўзи топилмаганди. Шу тариқа улар жанг кечган ўрмонлар ва ботқоқликларда ном-нишонсиз қолиб кетдилар... Ҳа, энди уларнинг барчасининг номини тиклаш пайти келди.

— Ҳозир, пойтахт ва унинг вилоятларида, — дейди Тошкентдаги «Прометей» номли бирлашган қидирув отрядининг раҳбари, ҳалок бўлган Ватан ҳимоячиларининг хотирасини асраш Бутуниттифоқ халқ уюшмаси мувофиқлаштириш кенгашининг аъзоси Зарифа Эшмурзаева, — муҳарририятлар «Хотира китоби»ни нашрга тайёрлаш учун фаол ҳаракат бошлаб юборган бир пайтда жойларда ташкил этилган қидирув отрядлари немис-фашист газандалари билан ўтган жангларда ҳалок бўлган сипоҳи ва аскарларимизнинг нишоналарини кўплаб топиб, улар номларини аниқлаб, ҳокини бииродарлик қабристонларига дафн этмоқдалар. Ташаббускор кишиларнинг қидирув фаолияти туфайлигина номлари бизга маълум бўлган, бундан ташқари сақланиб қолган медальонлар, архив маълумотлари, маҳаллий аҳолининг ва ўша суронли курашларнинг ҳозирда ҳаёт бўлган шаҳидларининг фаол ёрдами натижасида аниқланган жуда кўплаб ҳалок бўлган жангчиларнинг номлари «Хотира китоби»га киритилади.

Шу йўлда ҳаракат қилаётган тошкентлик прометейчилар бепоён Иттифоқимизнинг Москва, Калуга, Тверь, Смоленск, Чернигов, Запорожье ҳудудларидаги ва Ватан уруши йилларида қаттиқ жанглар борган, бошқа ғарбий вилоятлардаги қидирув отрядлари билан чамбарчас алоқалар ўрнатишган. Керчнинг «Эльтиген», Қозоннинг «Қор десанти», Целиноградннинг «Мемориал зона» каби ёшлар отрядлари ва Новгороднинг «Водий» номли қидирув экспедицияси билан ҳамкорлик ва биргаликдаги қидирув ишлари айниқса катта самара бераётир.

Иттифоқимизнинг ғарбий вилоятларидаги ҳамкасблари билан ҳамкорлик қилиш, қазиш ишларини олиб бориш мақсадида аввал жанглар бўлган жойларга бориш, архив маълумотларидан фойдаланиш туфайли жуда кўп жангчиларнинг таналари топилди ва сақланиб қолган медальонлар орқали Тошкент ва пойтахтимиз вилоятидан ҳарбийга чақирилган 983 нафар сипоҳи ва аскарларнинг номлари аниқланди. Масалан, яқинда Запорожье вилоятининг қидирув отрядлари ёрдамида ҳалок бўлган кўпгина тошкентлик жангчиларнинг номлари аниқланди. Улардан бири — 1920 йилда туғилган, катта сержант Георгий Матвеевич Клюгин армияга Фрунзе ноҳияси ҳарбий комиссариати томонидан чақирилган. Сақланиб қолган архив ҳужжатларида таъкидланишча, Г. Клюхин, К. Либкнехт кўчаси, 56-уйда истиқомат қилган. Онасининг номи эса Прасковья Артемовна эди. У 1944 йил 23 январда Запорожье вилоятининг Белозер ноҳиясида жанг пайтида ҳалок бўлган ва шу ернинг ўзига дафн этилган.

Запорожье шаҳридан яна бр хабар. 1907 йилда туғилган Иван Иванович Карев (ёки Карасев?) фронтга Киров ноҳияси томонидан чақирилган. Тошкентнинг Туркман шаҳар кўчасида яшаган. Турмуш ўртоғининг номи Анна Семёновна эди. 1943 йил 29 октябрда ҳалок бўлган. Балким, ҳозир ҳам унинг қариндошлари ёки танишлари Тошкентда яшаётган бўлсалар керак — дарак берарлар?

Юқоридаги ўхшаш ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар ҳақидаги аниқ маълумотлар уларнинг қариндошлари ва танишларини топишни тезлаштиради, вилоят ва шаҳар муҳарририятларида ҳозирда қизғин иш олиб борилаётган «Хотира китоби»га уларнинг рўйхатини топшириш ишида катта ёрдам беради.

Яқинда СССР Мудофаа Вазирлигининг Подольскдаги марказий архивидан «Прометей» клубининг номига (аввал билдирилган илтимос туфайли) Запорожье вилоятидаги жангларда ҳалок бўлган 784 нафар ўзбекистонлик жангчиларнинг рўйхати ва бошқа ҳужжатлар келди. Ҳозир «Прометей»нинг серғайрат аъзолари ушбу ҳужжатларни ойдинлаштирмоқдалар.

—Олдимизда турган мақсад, — дейди З. Эшмурзаева, — уларнинг номларини аниқлаш (бу ҳам осон эмас: кўпгина исм ва фамилиялар нотўғри кўрсатилган), Совет Армияси сафларига қайси ноҳия ва вилоятлардан чақирилганликларини билиш, сўнг эса номларини жойлардаги вилоят «Хотира китоб»ларини нашрга тайёрлаётган муҳарририятларга тақдим этишдир. Олдинда катта ва оғир иш кутмоқда: чунки «Прометей» архивидаги 7 мингга яқин жангчи рўйхатини яхшилаб текшириб сўнг вилоятдаги муҳарририятларга топшириш лозим.

«Прометей» қидирув отрядининг келгусидаги режалари қандай, деган ҳақли савол туғилади. Улар шу йилнинг баҳор ва ёз ойларида 8—10 кишидан иборат бир нечта экспедиция гуруҳини Москва, Калуга, Тверь, Запорожье, Смоленск ва Новгород вилоятларига жўнатиш ниятидалар. Изқуварларимиз Буюк Ғалабанинг 46 йиллигига бағишлаб «Барчанинг номини эслаймиз» шиори остида ўтказиладиган Бутуниттифоқ «Хотира вахтаси»да қатнашадилар.

Бундан ташқари, қариндошларнинг ҳалок бўлган ўзбекистонликлар дафн этилган Курск, Орёл, Калуга, Белгород вилоятларига боришларини уюштириш режалаштирилмоқда .Таъкидлаб ўтиш жоиз: бу ерларга аввал «дом-дараксиз йўқолган» деб ҳисоблаб келинган жангчиларнинг қариндошлари келади.

Бу ерда яна бир муаммо бор. Ҳозир Бутуниттифоқ Ленин комсомоли Марказий Қўмитаси қошидаги қидирув отрядларининг Бутунитифоқ мувофиқлаштириш кенгашининг иши қайта ташкил этилаётган ва ҳалок бўлган Ватан ҳимоячиларининг хотирасини асраш халқ уюшмасининг мувофиқлаштириш кенгаши тузилаётган бир пайтда «Прометей» ўзига ҳуқуқий ҳолатнинг берилиши учун ҳаракат қилмоқда. Шунда кўп амалий масалаларнинг ҳал бўлиши осонлашарди, қидирув отрядларини ташкил этиш усулини ривожлантириш эса бу ишни давлат асосида амалга оширишга ёрдам беради. Бундан ташқари «Прометей» аъзолари ўз музейларини ташкил этиш, фронтдан келган аскар мактублари ва Ватан уруши даври суратларидан экспозициялар тайёрлаш орзусидалар.

Ўйлаймизки, «Прометей» отрядининг савобли фаолиятига бизнинг ташаббускор ёшларимиз ва қаттол уруш даврида жанг майдонларида ҳалок бўлган жангчиларнинг невералари ҳам қўшиладилар. Ахир ҳалок бўлган Ватан ҳимоячиларининг хотирасини асраш халқ уюшмасининг олдида кенг қамровли ишлар турибди. Бу ҳалок бўлган ва бедарак йўқолган жангчиларнинг хотирасини абадийлаштириш, «Хотира китоби» учун ҳужжатларни тайёрлашдек серташвиш вазифа жумҳурият шаҳар ва вилоятларида қидирув отрядлари ва бирлашмаларнинг тармоғини кенгайтириш, жумладан, ёшларнинг Ватан уруши фахрийлари билан ишлари, Ватан уруши ҳимоячиларининг ёдгорликларини кўз қорачиғидай асраш ҳамдир.

Кейинги пайтларда қидирув отрядларининг вазифалари сезиларли даражада кенгайди. Улар диққат марказида урушда ҳалок бўлган жангчилар номинигина аниқлаш эмас, балки сталинизм қатағони, жамоалаштириш қурбонларининг ва Афғонистонда дом-дараксиз йўқолган жангчиларнинг номларини аниқлашдир.

...Тошкент шаҳри, Хоразм кўчаси, 22-уйда қўним топган «Прометей» клуби доимо кишилар билан гавжум. Бу ерда ҳар жума — «Очиқ эшиклар куни» ҳисобланади. Клубга жойлардан унинг фаоллари, шунингдек, Ўзбекистон маданият ва тарихий ёдгорликларни сақлаш жамиятининг вакиллари турли амалий масалаларни ҳал этиш учун ташриф буюришади. Ташаббускорлар катта ва фойдали ишни — урушда ҳалок бўлган ёки бедарак кетганларнинг номларини йўқликдан қайта тиклашдек шарафли ишни амалга оширмоқдалар.

Михаил САВЕЛЬЕВ,
шаҳар фахрийлар кенгашининг аъзоси.

Ҳарбий қисмларимизнинг Афғонистон ерларидан олиб чиқиб кетилганига ҳам икки йил тўлди. Бироқ йигитларимизнинг афғон еридаги жангу жадаллари ҳақидаги баҳс ва мунозаралар эса ҳамон тингани йўқ. Ватан олдидаги ўз ҳарбий бурчларини ўтаганлар тақдирланяпти, уларга имтиёзлар яратиляпти.

СУРАТДА: Чилонзор ноҳияси ҳарбий комиссариати майори Алексей Диктарев собиқ байналмилалчи-жангчи Қосимжон Сўпиевга мукофот топширяпти.

А. Самадов сурати.

Шаҳрисабздан хат

Темур саройи сақлаб қолинадими?

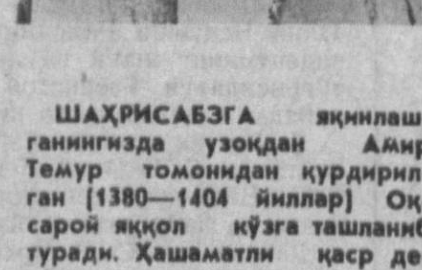

ШАҲРИСАБЗГА яқинлашганингизда узоқдан Амир Темур томонидан қурдирилган [1380—1404 йиллар] Оқсарой яққол кўзга ташланиб туради. Ҳашаматли қаср деворларининг баландлиги 40 метрга яқин.

Темур Шаҳрисабз яқинидаги Хожи — Илғор қишлоғида туғилган. У тахтга ўтиргач, ажойиб усталарни тўплаб, улкан қаср, масжид ва мадрасалар қурдирди. Темур даврида шаҳар нафақат Ўрта Осиё, балки Шарқда йирик маданият ўчоғларидан бирига айланган эди. Шаҳрисабзда буюк аллома шоирлар Навоий ва Жомийлар бўлишган. Давлат арбоби ва астроном олим Улуғбек ҳам маълум вақт шу ерда яшаган.

Испания элчиси де Клавихо ўз таассуротларини шундай баён қилади: «Бизни 20 йил давомида қурилган қасрни томоша қилишга таклиф этишди. Кираверишда, ўнг ва чап томонларда чиройли безатилган арклар бор эди. Амир Темурнинг қабулхонаси зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилган, шифтдаги безакларга эса тилла суви югуртирилган. Иккинчи қаватдаги хоналар ҳам қўли гул усталар томонидан қурилгани сезилиб турибди. Айниқса миллий безаклар нафислиги билан кишини ҳайратга солади. Саройда яна бир мўъжизани кўрдик. Қаср томига кўтарилганимизда ҳовузга зилол сув шилдираб тушиб турар эди...»

Оқ-сарой ўрта асрлардаги энг ноёб архитектура ёдгорлигидан биридир. Бизнинг давримизга келиб у қайта таъмирланди. Аммо ёмон обҳаво шароитларида аста-секин бузилиб, ҳаробага айланиб бормоқда. Ўзим ҳам сарой атрофини томоша қилаётганимда ранг-баранг тошлар тўкилиб тушаётганининг гувоҳи бўлдим. Наҳотки ўз даврида Ўрта Осиёда ягона ҳисобланган маданий меросимизни сақлаб қололмаймиз!

Павел СИЛИН,
жумҳурият тарихий ва маданий ёдгорликларини муҳофаза қилиш жамиятининг жамоатчи инспектори.

Миллий урф-одатларимиз

НАҲОРГИ ОШ

ТЎЙ кўпчилик билан ўтади. Бунда, биринчи навбатда қўни-қўшни, қариндош-уруғ, дўст-биродарлар хабардор бўлиб, ҳар ким ўз ҳиссасини қўшади, баҳоли қудрат ҳимматини кўрсатади.

Биргина тўй эгаси (уй ичидагилар билан бирга) маросимга зарур нарсаларни ва икир-чикир юмушларни бажариши қийин. Шунинг учун маҳаллаларда яхши анъана борки, бу тўй соҳибига жуда қулайлик яратади.

Тўйдан олдин маҳалланинг жонкуяр ва тажрибали кишилари йиғилишиб, маслаҳат ўтказишади. Ана шунда тўйни қандай ўтказиш, ким нима иш билан шуғулланиши, тўйга зарурий асбоб-анжомлар етарли бўлиши ва бошқа ҳамма тадбирлар аниқ белгилаб олинади.

Тўй соҳиби иш-юмуш билан овора бўлса, маҳалланинг энг фаол кишиси ҳаммани тўйга унинг номидан чорлайди. Илгарилари маҳалла қоровуллари кеч тушиши билан: «Эртага фалончининг уйига наҳорга ошга, ҳамма бирга бўлсин!» деб хабарлаб чиқар эди. Бундай наҳорги ошга қари-ю ёши, ҳамма қатнашар, ҳатто болалар тўп-тўп бўлиб ош сузиб берилишини интиқиб кутиб туришар эди. Наҳорги ошга болалар ва ёшларнинг қатнашиши ҳам тўйга файз бағишларди, яна ёш болалар тўй қанақа бўлишини катталар бир-бирларига қандай иззат-икром кўрсатишларини кузатиб, ибрат олишарди.

Наҳорги ош тўйхонага, кўчага, маҳаллага, турнақатор бўлиб ош тановул қилишга келаётган кишиларга, бутун туриш-турмушимизга файз-тароват бағишлайди. Мана шу яхши анъанага ёшларни ҳам кўпроқ жалб этсак, уларда гўзал фазилат, яхши хислатни тарбиялаб борамиз.

ДАСТУРХОН ЗИЙНАТИ

ХАЛҚИМИЗДА яна, «Тўй ҳамманики», деган нақл бор. Тўйда бутун маҳалла аҳли иштирок этиб, кўнгил ёзади. Қўни-қўшнилар ҳам тўйхонага файзу барака киритиш учун ҳаракат қилишади.

— Тўтихон ўғлини уйлантираяпти, никоҳ тўйига сомса ёпаяпман, — дейди Ойшахон опа.

— Мен ҳам қовурма чучвара қилиб чиқмоқчиман, — дейди Лазокат келинойи.

— Мен хонимга жуда устаман, — дейди Меҳри хола, — қўшни аёлларни бир мамнун қилиб чиқаман.

Қўни-қўшнию қариндош-уруғлар тўйхонага тоғораларда сомса, варақи, юпқа, қовурма чучвара, пармуда сомса ва бошқа лаззатли-тотли пишириқларни олиб келишлари ҳам яхши одат, ҳимматли анъанамиз ҳисобланади. Дарҳақиқат, қўни-қўшни ва қариндош-уруғлар тоғораларда пишириб келтирган ноз-неъматлар дастурхонга тортилса, тўй эгасига қанчалар осон бўлади. Бу неъматларни тўйга келганлар суюб еб-ичиб роҳат қилишади-ку.

ИНСОНГА ҲАМДАРДЛИК

ТЎЙ куни, вақти-соати белгиланади-ю, лекин ўлим ёмон, даҳшатли зилзиладек одам бошига тўсатдан кулфат бўлиб тушади. Бундай пайтда ўзига тўқ ҳам, ночор-бечора ҳам нима қилишини билмай, гангиб қолади. Ана шунда дунёда яхши одамлар борлиги, меҳр-оқибат азизлиги, одам-одамга ҳамдард-ҳамкор эканлиги «ярқ» этиб чақнаган офтобдек юракка мадад бағишлайди.

Маҳаллаларда маросим-маърака ўтказишга аҳли жамоа тезда бош-қош бўлиб, бошига мусибат тушган одамнинг дардкаши-мададкорига айланади. Кимдир одатга кирган ҳужжатларни расмийлаштиришга, кимдир қабристонга, кимдир асбоб-анжомларни бадастир қилишга, оёғи чаққон йигитлар хабар беришга, хуллас ҳамма елиб-югуриб хизматга киришиб кетади.

Дафндан кейин уй-ҳовлида ёзиладиган дастурхон ҳам хотин-халажни зир югуртиради, нон-чой, қант-қурс тайёрланади. Одатимизда, ўлик чиққан уйда қозонга олов ёқилмайди. Бундай пайтда яна қўни-қўшнилар жонга оро киришади. Ҳар ким ҳимматига ва бор-йўғига қараб маит чиққан хонадонга тоғорада ош, челакда мошхўрда ёки суюқ ош тайёрлаб чиқаради. Кўнгил сўраб келган-кетганларга ва ҳассакашларга шу овқатлардан тортилади.

«Ён қўшним — жон қўшним», деган ҳикмат тўй, маърака ва бошқа маросимларда қўшниларнинг бир-бирларига ҳамдард-ҳамкор бўлиб ҳиммат кўрсатишларини ҳам ифодалайди. Ўзбек халқимизнинг самимий, олижаноб ва ҳимматли кўпдан-кўп фазилатли анъаналари борки, буларни кўз қорачиғидек асраб-авайлашимиз керак.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

Адаб дурдоналари

«НУР» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси буюртмаси асосида «Ўзбекистон» нашриёти томонидан имом Исмоил ал-Бухорийнинг «Ал-Адаб ал-Муфрад» («Адаб дурдоналари») номли ҳадислар тўплами чоп этилди. Одоб ва ахлоқ бобида энг қимматли бўлган мазкур ҳадислар тўпламининг таржимони, муқаддима ва изоҳлар муаллифи шарқшунос олим Шамсуддинхон Бобохоновдир.

«Адаб дурдоналари» номли ҳадислар тўпламида имом Исмоил ал-Бухорийнинг олти юзта ҳадислари икки юз олтмиш етти бобда жамлаб келтирилган бўлиб, унда ота-онани эъзозлаш, каттага ҳурматда, кичикка иззатда бўлиш, қўшничилик, инсонийлик ва меҳру шафқатлилик, саҳийлик ва бахиллик, алдамчилик, чақимчилик ва мақтанчоқлик, исрофгарчилик ва жоҳиллик, шарму ҳаё ва уятчанлик каби қатор ҳусни одоб ва гўзал хулқлар қоидалари ёритилган.

Имом Исмоил ал-Бухорийнинг «Ал-Адаб ал-Муфрад» асари Ислом оламида энг машҳур ҳадислар тўплами эканлиги ва унинг муаллифи ватандошимиз имом Исмоил ал-Бухорийнинг ҳадис илмининг пешвоси, диний ва фалсафий билимларни мукаммал эгаллаган забардаст олим ва машҳур муҳаддислигидан далолат бериши шак-шубҳасиздир.

Суннатулла РИЗАЕВ,
филология фанлари номзоди.

ЮРАКДАГИ ҲАЯЖОН

Деди: жонингни олса лаълн ёди?
Дедиким: ушбудур жоним муроди.
Деди: кўксунгни гар чок этса бебок?
Деди: кўнглум тутай ҳам айла деб чок!

НИГОҲЛАРИМИЗ саҳнага қадалган. Саҳнада профессионал актёрлар эмас, балки ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари. Улар маҳорат билан «Фарҳод ва Ширин» достонидан Хусрав ва Фарҳод диалогини ижро этмоқдалар.

Очиғи, мени шаҳримиздаги 14-ҳунар-техника билим юртига улуғ мутафаккир, нодир шеъриятимиз қуёши Низомиддин Алишер Навоий таваллудининг 550 йиллик тўйига бағишланган театрлаштирилган адабий кечага таклиф этишганида ҳамма қатори ўтказилаётган ўртамиёна бир тадбир-да деб ўйлагандим. Бироқ билим юртининг 500 кишилик кенг ва ёруғ залига кирдиму ҳайрон бўлиб қолдим. Саҳна ажойиб безатилган, ўртада буюк бобомизнинг суратлари. Кечага маҳалла аҳли ҳам таклиф қилинибди. Саҳнада Бобур, Фузулий, Лутфийларнинг ўйчан қиёфалари. Навоий замони кийимлари ҳам жуда усталик билан танланган. Айниқса кечани олиб борувчилар ўзбек миллий кийимлари — дўппи, қийиқча ва чопон кийган Ҳасан ва Ҳусан Нишоновлар маҳоратига тан бермай иложингиз йўқ. Бобомизнинг қисқача ҳаёт йўллари билан йиғилганларни хабардор этиш орасида ғазал ва рубоийларининг ўқилиши, нодир қўшиқларнинг ижро этилиши ўзаро уйғунлашиб кетган. Хонанда Абдулла Раҳимжонов раҳбарлигидаги ҳунар-техника билим юртининг бадиий-ҳаваскорлик дастаси кечага ўзгача кўрк ва таровaт бағишлайди. Айниқса, Дилшод Кароматов ижросидаги «Қаро кўзим» ва Абдулла Раҳимжонов ижросидаги «Омон бормисиз», «Гулузорим», «Мустаҳзод» ашулалари йиғилганлар қалбини ўтмишга етаклаб, завқ-шавққа тўлдиради. Навоий «Одобнома»сидан ҳикматли сўзларни аввал арабча, сўнг ўзбек тилида ижро этган 1-синф ўқувчиси Шерзод ва боғча тарбияланувчиси Беҳзод Жабборовларнинг чиқиши, рақсларни ижро этган Дилором Қирғизбоева ва Дилноза Алдиназароваларни кўриб ҳайратда қолдим.

Гап шундаки, билим юртида электр газ пайвандчи, бўёқчи, монтажчи касблари бўйича мутахассислар тайёрланади, талабаларнинг ҳаммаси ўғил болалар. Маълум бўлишича, адабий кечада қатнашиш учун шаҳримиздаги 216-ўрта мактаб ва 9-олий мактаб (лицей типидаги) ўқувчилари ва ҳатто боғча тарбияланувчиси ҳам жалб этилган экан. Тўғри, болалар кўнглида ҳаяжон, ижроларида айрим камчиликлар бўлса-да, уларнинг кечага чин кўнгилдан тайёрланганликлари сезилиб турарди.

Шу ўринда адабий кечанинг сценарий муаллифлари ва саҳналаштирувчи режиссёрлари — методист-ўқитувчи Ҳалима опа Маҳмудова ва катта ўқитувчи Шуҳрат ака Жабборовларнинг хизматларини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз.

Мазкур ўқув даргоҳида энди Наврўз байрамига қизғин тайёргарлик кўрилаётир.

Дамир ИСЛОМОВ.

⊙ СУРАТЛАРДА: театрлаштирилган адабий кечадан лавҳалар.

Муҳаммад Амин суратлари.

Ҳиндистонлик дўстларимиз ҳузурида

ҚАЛБЛАР ТУТАШГАНДА

⊙ Халқимизда ҳинд миллий санъатига, айниқса жозибали рақслар ва мафтункор қўшиқларга бой кинофильмларга қизиқиш жуда кучли. Ўтган йили таниқли санъаткор Шерқўзи Ғозиев раҳбарлик қилаётган «Ўзбекконцерт» қошидаги «Ханда» ижодий маркази ва Ҳиндистоннинг «Индиан межик груп» ва «Бомбей арт груп» эстрада дасталари ўртасида маданий алоқалар ўрнатиш ҳақидаги шартнома тузилганидан сўнг эса ҳиндларда ҳам бизнинг миллий қўшиқ ва рақсларимизга, урф-одатларимизга бўлган қизиқиш сезиларли даражада кучайди. Яқинда таркибида хонандалар Ш. Ғозиев, М. Турдиева, раққоса Т. Сафаева ва 6 созанда бўлган «Ханда» дастаси Ҳиндистонда бир нечта концертлар бериб қайтди. Биз Ш. Ғозиев билан учрашиб, унинг сафар таассуротларини ёзиб олдик.

— Шерқўзи ака, сизларни Ҳиндистонда қандай қабул қилишди!

— Бизлар ҳиндлар диёрида бўлган 15 кун давомида Деҳли, Жайпур, Агра шаҳарларида 9 та концерт бердик. Концертларимизни аъло даражада қабул қилишди. Ҳар гал концертдан сўнг мухлислар бўйнимизга гулчамбарлар илишди, бастакорлар, давлат арбоблари, совет элчихонасининг вакиллари, фотомухбирлар ўзларининг дил истакларини билдириб, раҳматлар айтишди. Уларни ҳайратда қолдирганимизнинг сабаби, ўзбек фольклор ва лирик қўшиқлари, рақсларидан ташқари ҳинд қўшиқларини ҳам уларнинг тилларида талаффузини бузмасдан, меъёрига етказиб айтишимизда эди. Концертлар тугагандан кейин ижодий учрашувларга айланиб кетарди. Халқ ҳаёти, адабиёт, санъат ва маданият ҳақида ўзаро фикрлар алмашдик. Айниқса, Деҳлидаги концерт эсда қоларли бўлди. 4 мингдан ортиқ санъат мухлиси ташриф буюрган залда мен ва Мавлуда Турдиева бир жуфт қўшиқ: ўзбекча «Салом, Ҳиндистон» ва ҳинд попурриларини куйладик. Сўнг саҳнага машҳур бастакор Рави чиқиб ҳиндча мусиқани қойиллатиб ижро этгани учун гитарачимизнинг қўлини ўпди ва тўлқинланиб: «Бугунги концертда гўё ўзимизнинг санъаткорларимиз саҳнада ижро этишдию, ўзбек санъатидан ҳам воқиф бўлгандай бўлдик. Яъни ўзимизнинг ансамбль ўзбек миллий санъати билан таништиргандай, ҳис этдим ўзимни», — деб дилидагиларни тўкиб солди. Сўнг ўзи мусиқа ёзган «Ҳамроз» фильмидан битта қўшиқ айтиб берди. Ҳа, бу каби учрашувлар халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлайди.

— Ҳиндистонда меҳмон сифатида уларнинг тўйлари билан ҳам танишган экансиз. Тўйларининг бизларникига ўхшаш ва ўрнак олишимиз мумкин бўлган томонлари ҳам бормикан!

— Ҳиндистонлик дўстимиз Ашок Бхандари қариндошининг тўйига таклиф қилгач, йўқ дея олмадик. Қолаверса, ҳиндларнинг урф-одатлари билан танишиш истаги ҳам кучли эди. Тўйнинг ўхшаш томонларидан бири шу эдики, келин билан куёвнинг кириб келишини улар ҳам ўзларининг сурнай ва ноғоралари билан кутиб олишаркан. Биз куёвга дўппи кийгазиб, белига белбоғ боғладик ва келиннинг елкасига рўмол ташлаб «Тўйлар муборак» билан кутиб олдик. Бизнинг табрик ашуласи билан келин-куёвни кутиб олиш одатимиз уларга жуда ёқди. Уларнинг тўйларида 300-400 та одам бўларкан. Қизиғи шундаки, созандалар ва келин-куёвдан бошқа ҳамма тик туриб гўё концерт кўргандай тўйни томоша қилади. Ашула тугагандан сўнг йиғилганлар қатор столлар атрофига боришади ва уларга официантлар турли ичимликлар ва ноз-неъмат келтиришади. Бир четда эса ошпазлар қўлларини қовуштириб қатор туришади. Ҳар ким кўнглига сиғган овқатни олади. Қўшимча овқат ва нон тановул қилишни истаганлар бемалол олиб келишаркан. Эътиборга молик томони шундаки, уларда умуман исрофгарчиликка йўл қўйилмас экан. Тўрда саҳнада артистлар, уларга яқинроқда эса келин билан куёв тахтда ўтиришади, келиннинг дугонаси ва куёвнинг жўраси улар ёнида парвона. Ашула, ўйинлар давом этаверарди, ора-орада эса қариндош-уруғлар ва ёр-биродарлар табрик сўзини айтиб, ёш оилага албатта совға-салом беришади. Тўйнинг хонадон соҳибига оғирлиги тушмаслигига сабаб улар берган совға-саломлар тўйнинг харажатини бемалол кўтаришида экан. Менимча, бу жуда яхши одат.

— Эндиги ташриф навбати уларники бўлса керак!

— Ҳиндистонлик мухлисларимизнинг истакларини инобатга олиб учинчи апрелдан йигирма тўртинчи апрелгача яна у ерга боришга ваъда бериб қайтдик. Эндиги сафарда Бомбей, Мадрас ва бошқа шаҳарларга боришни ҳам режалаштирдик. Шартномага биноан эса энди улар билан 22 февралдан 8 мартгача Тошкент, Самарқанд, Шаҳрисабз, Қўқон шаҳарларида ҳамкорликда концертлар ўтказамиз. Шаҳримиздаги В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида 5 март куни машҳур ҳинд актёр ва қўшиқчилари Раж Капур, Мукеш, Кшой Кумар, Муҳаммад Рафилар хотирасига бағишланган «Ҳиндистон — Ўзбекистон дўстлик ва севги тароналари» деб номланган концерт ўтказамиз. Ҳозирча яқин келажакдаги режаларимиз шулардан иборат.

Суҳбатдош
Дилшод ИСРОИЛОВ.

⊙ СУРАТДА: «Ханда» дастаси аъзолари ҳинд саҳнасида.

Билиб қўйган яхши

ОДАМ кунига 100—150 грамм оқсил истеъмол қилиши ва шунинг 55 фоизи ҳайвон оқсили бўлиши лозим. Текширишлардан маълум бўлдики, кўпчилик кишилар таом билан ўсимлик оқсилини кўпроқ истеъмол қилишаркан. Бу эса одам танаси талабини қондира олмайди.

***

ОДАМ танаси учун витамин жуда оз миқдорда талаб қилинади. Лекин, шунга қарамай, витаминлардан биронтасининг кундалик таомимизда бўлмаслиги ёки етишмаслиги оқибатида киши турли касалликлар билан оғриши мумкин.

***

МИНЕРАЛ моддалардан кальций тузлари суяк таркибига кириб, киши тана склетини ҳосил қилишда муҳим роль ўйнайди. Минерал моддаларнинг етишмаслиги оқибатида ҳам турли касалликлар келиб чиқади.

***

НОН тайёрланадиган унга сут қўшилишининг фойдаси шуки, унда барча моддалар — оқсиллар, витаминлар ва минерал тузлар етарли миқдорда ҳамда табиий ҳолда бўлади. Нон таркибига сутнинг қўшилиши уни фақат ҳайвонот оқсили билангина эмас, балки минерал тузлар ва витаминлар билан ҳам бойитади.

***

ҲАЁТНИНГ асоси бўлган оқсил одам танасида содир бўладиган модда алмашинуви жараёнида катта аҳамият касб этади. Бундан ташқари ўлган хужайра ўрнига янгисини ҳосил қилишда, турли заҳарли моддалардан танани ҳимоя этишда унинг тутган ўрни ниҳоятда катта.

Саодат ОДИЛОВА тўплаган.

Фельетон

ОҒИЗДА АЧИГАН ОШ

«УЙИНГ тинч — сен тинч» деб бежиз айтмайдилар. Хонадон нотинч бўлгач, ишда на қўним, на унум бўлади. Қишдан омон-эсон чиқяпмиз. Лекин кўпгина ҳамшаҳарларимиз аёзли кунларда анча озор чекдилар: уйлар исимади, қувурлар ёрилди, чакка ўтди, кимлардир сувсиз қолди, ертўлалар сувга тўлди, чивин кўпайди...

Бу аҳвол ҳозир ҳам давом этаяпти. Бундан қўлимиздаги мактублар яққол далолат беради.

«Биз Юнусобод даҳасининг 12-мавзесидаги 23-уйда яшаймиз, — деб ёзади ҳамшаҳримиз Ҳасан Юнусов. — Уйимизнинг 2-подъездидаги канализация қувури ишдан чиққан. Сув ва ифлос чиқиндилар тошиб ётибди. Бундан бир ой муқаддам «Кировец» уй-жой ширкатига қарашли 3-ЖЭКка мурожаат қилган эдик. «Хотиржам бўлинглар, тузатамиз» дейишди... Энди билсак қўйнимизга пуч ёнғоқ тўлдиришган экан. Сим қоқиб чарчадик. Оқибатда ертўла сувга тўлиб, уйимиз нураб боряпти...»

Ҳа, «Қайғули бошга қор ёғар» деганлари шу бўлса керак. Афтидан 3-ЖЭКдагилар «Хотиржам бўлинглар!..» дея ўзлари ҳам ўта хотиржамга ўхшайдилар. Акс ҳолда улар (одамлар ўз пулига сотиб олган) уйни шу ҳолга ташлаб қўймас эдилар!

«Тошга эк-да, толеингдан кўр» дейди халқимиз. Насиб этса, униб чиқади. Насиб этмаса... Умид билан кутаверасиз... Лекин ҳар бир нарсанинг интиҳоси ҳам бор. Киров ноҳиясидаги Краснопресненск кўчаси 33-уйда яшовчи 13, 15, 17, 19-хонадонларнинг эгалари ҳам мана беш йилдан бери сув кутавериб тоқатлари тоқ бўлди. Тасаввур қилинг, беш йилдан бери «дом»да на иссиқ сув, на совуқ сув бўлмаса, алам қилмайдими, ахир! Қачонгача қўшниларникидан сув ташиш мумкин?

— Мен беш боланинг онасиман, — дейди шу уйнинг 19-хонадонида истиқомат қилаётган Алия Иманова. — Энг каттаси 10 ёшда, кичиги эса 3 ёшда. Беш йилдан бери сувсиз яшаб келяпмиз. Ҳар замонда зора сув келиб қолган бўлса, деб краннинг жўмрагини очсак, чийиллаб ҳуштак чалиб юборади. Болаларни ювинтириш у ёқда турсин, эрталаб қўл-бет ювишга сув тополмаймиз. Болалар ҳам қўшниларникига сувга чиқавериб безор бўлиб кетдилар.

Уйимиз эски, зилзиладан кейин қурилган. Ертўладаги қувурлар чириб кетган. 7-ЖЭУ дагиларга айтавериб чарчадик, ваъдадан нари ўтишмайди...

Гуноҳимиз нима, ҳар ойда 100 фоиз уй солиғи тўлаётганимизми?

«Ўнгмаганнинг оши оғзида ачир» деганлари шу бўлса керак-да! Ахир 1968 йилда қурилган уйнинг сув қувурлари аллақачон алмаштирилиши керак эди-ку. Беш йилдан бери сувсиз ўтирган хонадонлар яна 800 сўм пулни қаердан олишади? Ўртоқ сантехниклар, инсоф борми ўзи? Инсоф сари барака дейдилар, сизлар қилган ишингиз учун давлатдан маош оласизлар, қувурларни эса ЖЭУдан талаб қилинг.

«Менинг ҳам саккиз йилдан бери ҳаловатим йўқ, — дея куюниб ёзади Сергели ноҳияси 5-Қуйлиқ даҳаси 11-уй 59-хонадонда яшовчи Хайрулла Болтабоев. — Тепамдаги қўшни 61-хонадондан чакка ўтади. Сув оқишидан юрагимни олдириб қўйдим, яқинда бир ой касалхонада ётиб ҳам чиқдим. Бормаган идорам қолмади. 4-ЖЭК бошлиғи Р. Фёдорова, Сергели ноҳияси уй-жой бошқармаси бошлиғи Н. Гизатуллинлар ваъдадан нари ўтишмайди. Ҳеч ким сувни тўхтатгиси келмайди, ахир бу кўргиликнинг чеки бормикан?».

Биз ҳам ҳайронмиз! Наҳотки Р. Фёдорова бошлиқ бир бутун 4-ЖЭКнинг куч-қудрати битта чаккани тўхтатишга етмаса? Унда бундай ЖЭКнинг нима кераги бор? Бекорга давлатнинг ойлигини олгандан кўра, далага чиқиб ишлаган маъқул эмасми? Қачонгача «Ким текканини ейди, ким — суйганини?».

«Йиғлаганнинг олдидан инграган чиқар» деганларидек, мана бу хат муаллифининг ҳам ҳасратидан чанг чиқади.

«Бизнинг уйларнинг аҳволига маймунлар йиғлайди, — деб ёзади Акмал Икромов ноҳиясидаги Чилонзор даҳасининг 12-мавзесидаги 55-уйнинг 24-хонадонида яшовчи пенсионер Р. Боқижонова ва яна 55 киши. — Хонадонларимизга 1984 йили ясси иситгичлар ўрнатилган эди. Бундан мамнун бўлгандик. Аммо хурсандчилигимиз узоққа чўзилмади. Батареялар ҳаргиз ишламайди. Чунки ертўладаги сув кўтаргич қувурлар чириб, тешилиб кетган. Ертўла сувга тўла. Бундан уйлар нураб боряпти, бунинг устига чивин кўз очирмайди. Таъмир қилинган уйлар ҳам оқиб тушди. Қиш бўйи газ ёқиб, электр печка ёқиб кун кўрдик. Лекин бизга ёрдам берадиган бирор бир мард топилмаяпти?..»

Ҳурматли Р. Боқижонова, асло хафа бўлманг. Сиз айтган мард ЖЭКда топилмаса, ноҳия ёки шаҳар уй-жой бошқармаларида топилиб қолар! А, пабба?

Тўхтамурод ТОШЕВ.

ДАМ ОЛИШ ОҚШОМИДА

Элакка чиққан хотин

Бўлган воқеа

БОҒЧАДАН чопқиллаб уйига кириб келаётган Баҳодиржон дарвоза остонасида қўшни аёл — Ҳалима холага урилиб кетиб йиқилди-ю, ув солиб йиғлаб юборди. Элак сўраб келаётган аёл ноқулай аҳволда қолди.

— Нима гап? — Баҳодирнинг бувиси Раҳима ая уйдан ҳаллослаб чиқиб келди. — Ким урди? Нега йиғлаяпсан?

— Ҳеч ким, — деди Баҳодир кўзини ишқалаб ва ер тагидан Ҳалима холага ўқрайди.

— Бирам шўх бўлибдики, неварангиз, — деди Ҳалима хола куюнибгина, — ўзи урилиб йиқилди-ю, мени ҳам йиқитиб юборишига сал қолди.

— Кўзингга қараб юрмайсанми, — деди Раҳима буви қўшнисини ҳижолатдан қутқармоқчи бўлиб. — Қулоғинг борми ўзи, чопмай, шошилмай юргин, деб неча марта айтдим сенга.

— Майли, койиманг бувижониси, — деди Ҳалима хола, — энди айтганингизни қилади.

Баҳодир овунгандек бўлиб уйига кириб кетди.

— Буларга чақак уриб турмасангиз бўлмайди, — деди Раҳима ая неварасининг орқасидан тикилиб, — ғафлатда қолдириши ҳеч гап эмас...

— Тўғри айтасиз, қўшнижон, — Ҳалима хола энди очилиброқ сўзлай бошлади. — Яқинда Қорақамишдаги домлардан бирида шундай воқеа бўлибди.

— Нима бўлибди?

— Битта бола тўртинчи қаватнинг деразасига чиқиб олиб, сал қолибди ерга тушиб чилпарчин бўлишига.

— Нима қилиб?

— Онаси устидан қулфлаб юмуш билан кетган эканда. Бола уйда ўтириб зерикибди. Бир амаллаб деразага чиқибди. Тавақасини очибди. Деразанинг раҳида бемалол тикка туриб, ҳамма ёқни томоша қилаётганмиш... Буни кўриб одамларнинг ваҳми келибди. Бир зумда тумонат тўпланибди. Ҳамма саросимада, қий-чув. Агар бола сал қадам босса борми, тамом деяверинг. Лекин у пинагини бузмасмиш... Биров у дебди, биров бу дебди. Кимдир уйидан кириб катта шолча гиламни кўтариб чиқибди. Тўрт томонидан ушлашиб, чодир қилиб деразанинг тагига келиб турншибди. Мабодо... Шу пайт ўт ўчирувчилар кийимидаги ёш йигит келиб қолибди. У сув оқиб тушадиган труба тарновга тирмашиб бир амаллаб тўртинчи қаватга кўтарилибди. Болани маҳкам ушлаб, уйига олиб тушибди.

— Вой, товба-эй, — деди Раҳима хола ҳайратдан ёқа ушлаб, — шунақаям бепарво она бўладими? Бўлмаган гапдир-ов. Тағин лоф қилаётган бўлманг, қўшнижон.

— Нега унақа дейсиз? — деди Ҳалима хола жаҳли чиққан бўлиб. — Рост гап. Ўғлим газетадан ўқиб берди.

— Ҳа, айтгандек, — деди Раҳима хола, — Анварингиз кўринмайди? Ёки боғчага бердингизми?

— Вой эсим қурсин! — Ҳалима хола шиддат билан турган жойида қўзғалиб, уйига томон югуриб кетди. У неварасининг олдига бир тўда ўйинчоқларини қўйиб, сен ўтириб тур, ҳозир келаман деб элакка чиқиб келган эди. Невараси бир амаллаб эшикни очибди. Баланд зина олдида йиғлаб турган экан. Агар бир қадам қўйса борми...

Ҳалима хола неварасини бағрига босганча уйига олиб кириб кетди.

Носир РИХСИЕВ.

Хоҳ ишонинг, хоҳ...

ЛИКОПЧАДАГИ ГУЛЛАР

ЯПОНИЯНИНГ қишлоқ хўжалиги вазирлиги тановул этиш мумкин бўлган... гулларни етиштириш дастурини ишлаб чиқди. Сўнгги вақтларда бу ерда хризантема, атиргул япроқлари ва ҳатто ки японлар учун муқаддас ҳисобланган гулларни истеъмол қилиш урф бўла бошлади.

Емакхоналарда пазандалар бир-бирлари билан мусобақалашиб, ҳар бир таомга чиннигул ёки хушбўй лаванда гули қайнатмасини қўшиб тортмоқдалар. Айниқса, японлар ва мамлакат меҳмонларига гулбарглардан тайёрланган шакароблар манзур бўляпти.

СИМЁҒОЧ ЎРНИДА

ҲИНД олимларининг фикрича, «ойнаи жаҳон» антеннасининг симёғочи сифатида кокос пальмасидан фойдаланиш мумкин. Тадқиқотларнинг кўрсатишича, бу дарахт юқори сифатли сигналларни жуда яхши ўтказади. Шунингдек, емирилишга мойил антеннага қарама-қарши ўлароқ умрибоқий ҳисобланади. Пальмалардан одатдан ташқари фойдаланиш мамлакатда камёб бўлган ашёларни тежашга олиб келади. Бу ўз навбатида «ойнаи жаҳон» тармоқлари кейинги йилларда ривожланиб боришида қўл келади.

Фозилжон РАҲИМОВ тўплаган.

Бўш вақтларда

БОШҚОТИРМА

1. Кун чиқиш олдидан уфқда ҳосил бўладиган қизиллик. 2. Сувда сузиб юриш воситаси. 3. Ошхона буюми. 4. Ёзув ашёси. 5. Ойбек достони қаҳрамони, аёллар исми. 6. Чекка, ўзлаштирилмаган ер. 7. Полиз экини. 8. Литвадаги дарё. 9. Жанубий Осиёдаги давлат. 10. Ит зоти. 11. Камёб жонивор, тоғ қўйи. 12. Сўз туркуми. 13. Хоразм вилоятидаги ноҳия. 14. Бирор нарсани амалга ошириш учун бўлган хоҳиш, истак. 15. Шарқий Осиёдаги ярим орол. 16. Камерун мамлакати пойтахти. 17. Нишолда тайёрлашда ишлатиладиган ўсимлик илдизи. 18. Торли, миллий мусиқа асбоби. 19. Юнгдан босиб ишланган палос. 20. Электрон лампа. 21. Сенегал пойтахти. 22. Насрий асар тури. 23. Эстониядаги шаҳар. 24. Нил дарёсидаги тўғон. 25. Мухтор жумҳурият маркази. 26. Спорт мусобақасининг бошланиш пайти. 27. Қадимий ер ўлчови бирлиги. 28. Шарқ халқларининг мутафаккир шоири, «Комде ва Мудан» достони муаллифи. 29. Қўшиқ тури. 30. Шеър мисралари такрорланиб келувчи сўзлар. 31. Тошкентнинг шимоли-ғарбидаги қадимий воҳа ва шаҳар. 32. Гўзал, келишган сўзи маънодоши. 33. Клавишли мусиқа асбоби. 34. Тожикистондаги нурхона. 35. Ток барги қўшиб тайёрланадиган таом.

Фозилжон ОРИПОВ тузган.

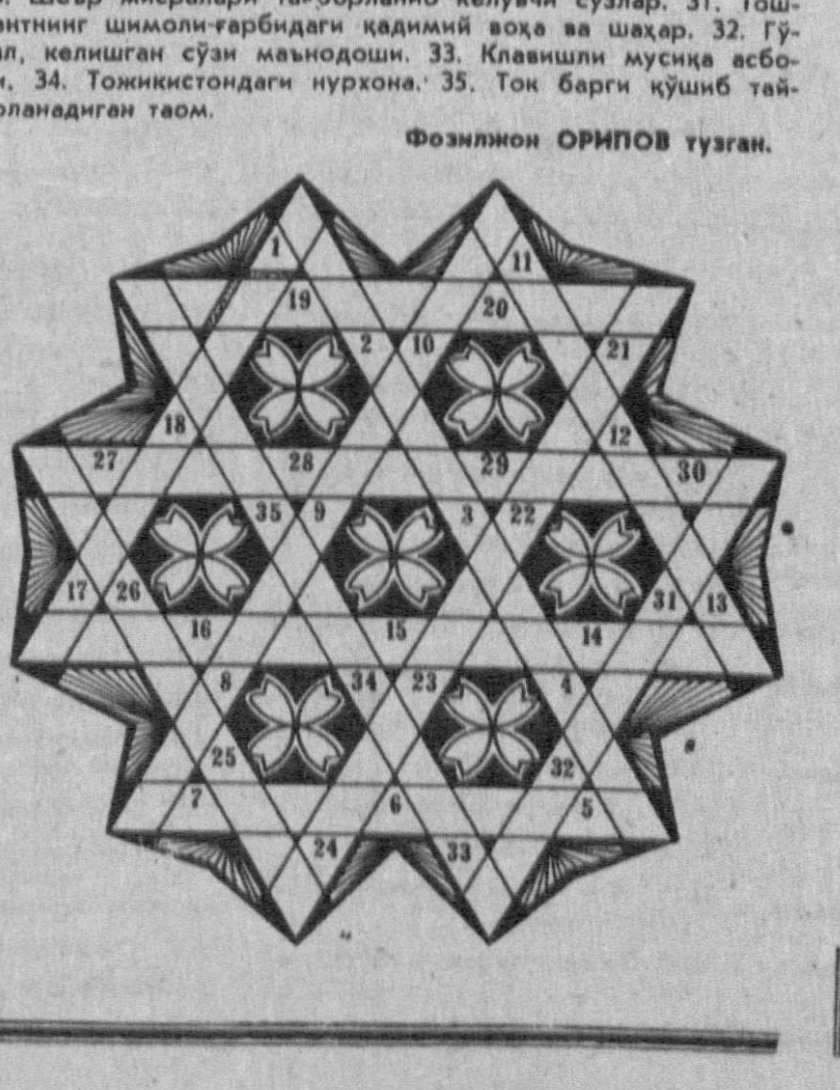

Болалар сўзлаганда

ОЛАМ-ОЛАМ ЗАВҚ

Кичик ёшдаги болаларнинг юриш-туришига назар ташласак, муомалаларига эътибор берсак, савол-жавобларига қулоқ солсак антиқа фикрларнинг гувоҳи бўламиз. Баъзан, ҳатто «теша тегмаган», «атторнинг қутисидаги» гапларни ҳам эшитамиз. Болаларни гапга солиб, уларнинг беғубор сўзларини тинглашнинг ўзи ҳаётнинг ширинлиги, дунёнинг гўзаллиги, яшашнинг тотли онларидир. Чунки, болаларнинг кулгиси ҳам ўйинлари ҳам, гап ва муомалалари ҳам содда, самимий ва беғубор. Кўпинча берилган саволларга қайтарадиган жавоблари уларнинг тиллари учида туради. Гўдакларга хос содда беғубор жавоблар кишига олам-олам завқ бағишлайди. Мана, ўқиб кўринг.

— Гулноза, ҳали ҳам ухламадингми?

— Кўрмайсизми, қўғирчоғимнинг ўтбети оғрияптими, қанча «Алла» айтсам ҳам кўзини юммаяпти.

***

— Нега пайпоқларинг ҳўл, қизим?

— Ойижон, калишимдан чакка ўтибдику.

***

— Балиқлар нега овоз чиқармайди?

— Овоз чиқарса, балиқчилар уларни дарров тутиб олишади-да.

***

— Чойингга асал солиб берайми, қизалоғим?

— Вой, ойижон, Асал ҳам асал чой ичадими?

***

— Саодат, ўртоғингни уриб йиғлатгани уялмадингми?

— Мен уни ўзим урганим йўқ, ойижон, «Боғча-боғча ўйинимиз»да боғча опа бўлганим учун урдим-ку.

***

— Ойи, бувам сузишни қачон ўрганадилар?

— Қаёқдаги гапларни топасан-а, қизалоғим, кекса одам нега сузишни ўрганишлари керак экан?..

— Сузишни билмасалар, чўмилганларида чўкиб кетадилар-ку.

— Нега?

— Дадамнинг айтишларига қараганда, бувам хаёл дарёсига чўкиб юрар эканлар.

АБДУЛЛАЕВ,
Убайдулла
106-мактаб ўқитувчиси.

⊙ Энг биринчи ўзбек кинорежиссёри Сулаймон Хўжаевдир. У машҳур кино усталари Эйзенштейн, Оболенский, Довженко мактабида тарбияланган.

Афсуски, Хўжаев Сталин шахсининг қурбони бўлган.

⊙ Йўлдош Аъзамов (СССР халқ артисти) режиссёрларимиз орасида биринчи бўлиб музикали комедия жанрига қўл урди. У «Мафтунингман» (1958 йил) комедиясини яратди.

⊙ Ҳужжатли кино устаси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Малик Қаюмов миллий кинематографиямиз д а бетакрор Ўзбекистонома яратган кино режиссёрдир. Унинг ижодига мансуб 300 га яқин ҳужжатли ва илмий-оммабоп фильмлар ўзига хос кинокомусдир. Афғонистон, Ҳиндистон, Вьетнам ва бошқа давлатлар ҳақида яратган фильмлари мақтовга сазовор.

Анвар МИРЗАЕВ.

Муҳаррир ўринбосари
С. Б. ЁҚУБОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба *

25 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Қайсар қуёнча». Қўғирчоқ фильм.
18.15 «Футбол майдонларида».
19.00 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». Хоразм вилоятида транспорт хизмати кўрсатиш хусусида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Вилоят театрлари яккахонларининг концерти.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Тилга эътибор...».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Рақсларда умр баҳори». Ўзбекистон халқ артисти Қизлархон Дўстмуҳамедова.
23.10 «Эркакли уй». Бадиий фильм («Молдова-филм»).
00.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.05 «Спринт» (рус тилида).
20.20 «Маҳалладаги учрашувлар».
21.20 «Есенсой чўлларида». Телефильм.
21.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 «Мулоқот». Иқтисодий шарҳ.
9.45 «Кекса устанинг эртаклари». Мультфильм.
10.00 «Хотира». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Грузия-телефильм»).
12.30 «ТСН».
12.45 «Қўшиқ ҳақида хотира».
13.15 «Менга тавба-тазарру эшигини оч». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Пермь).

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 11-серия.
16.40 Россия қишлоқларининг тақдири ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
17.10 «Мусиқий хазина».
18.00 Болалар соати (немис тили дарси билан).
19.00 «ТСН».
19.15 «Бозор қонунларига биноан».
19.45 Шеърият лаҳзалари.
19.50 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Мен яшайдиган уй». Бадиий фильм (1957 й.).
21.30 «Время».
22.15 Алексей Петренко. «Қалбим сенга тортиқ».
23.45 Юрий Лоза куйлайди.
00.15 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.
00.30 Пьер Карден ҳузурида меҳмонда.

Тунги телевидение

01.15 «Компаньонлар». Телевизион бадиий фильм («Укртелефильм»).
02.20 Ф. Легарнинг «Қувноқ тул хотин» оперettаси асосида телевизион мусиқий фильм («Лентелефильм»).

● МТ II

8.00 «Ишбилармон кишининг тонги».
9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Карамзин жасорати». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Тарих. 6-синф. Қадимий Греция афсоналари.
10.05 Итальян тили.
11.05 Рус тили.
11.35, 12.45 Адабиёт. 9-синф. М. Ю. Лермонтов. «Замонамиз қаҳрамони».
12.05 «Адам Смит бойлиги дунёси».

*

13.15 «Мистер Икс». Бадиий фильм («Ленфильм»).
14.45 «Планета». Халқаро программа.
15.45 У. Фолкнер. «Тўғноғич». Телевизион спектакль.

* * *

18.30 «Орзуларим...». Л. Украинканинг ҳаёти ва ижоди ҳақида фильм-концерт.
19.30 «Думлар». Мультфильм.
19.45 «Ҳаммаси яхши бўлади». Ҳужжатли фильм премьераси. Никарагуадаги умумий сайловлар ҳақида («ЦСДФ»).
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 С. Есенин шеърларига ёзилган бешта қўшиқни И. Кобзон ижро этади.
21.00 «Томошабинлар меҳри соврини» фестивали. «Куйини тингла». Ҳужжатли фильм.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Коллаж.
22.20 «Иллюзион». «Олис ўлка». Бадиий фильм («Межрабпомфильм», 1933 й.).
00.20 Чанғи фристайли. Жаҳон чемпионати. АҚШдан кўрсатилади.
00.30 Хоккей. СССР чемпионати.

Сешанба *

26 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Оловиддиннинг сеҳрли чироғи». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.20 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Узстроймеханизация» — «Спартак» (Ленинград).
10.55 «Мерос». Гоҳ соз, гоҳо суҳбат (такрор.).
12.05 «Қалбида қуёш тафти». Телефильм («Ўзбектелефильм»).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 Болалар фольклор ансамблларининг концерти.
18.35 «Ўйин». Мультфильм.
18.45 «Ризқу рўзимиз— нон».
19.25 Ботир Зокиров хотирасига бағишланган ёш эстрада хонандаларининг телевизион кўриги ҳақида.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Санъат олами». Мусаввир Малик Набиев.
20.20 «Хоразм». «Ўзбектелефильм» премьераси.
20.30 «Ахборот».
20.50 Олимжон Орифжонов ва Наргиза Олимова концерти.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Спортлото».
22.20 «Оғир юк». Бадиий фильм («Туркманфильм»).
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 Цирк, цирк, цирк!
19.55 «Лаҳза». Хабарлар.
20.00 «Безнен мирас». Муса Жалил (татар тилида).
21.00 Шарқ куйлари.
21.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Долзарб репортаж.
9.45 «Қўриқчи» Мультфильм.
9.55 «Мен яшайдиган уй». Бадиий фильм.
11.30 Болалар соати (немис тили дарси билан).
12.30 «ТСН».
12.45 Алексей Петренко. «Қалбим сенга тортиқ».

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 12-серия.
16.50 «Кинологни ити билан чақирамиз». Телевизион ҳужжатли фильм.
17.20 «Болалар мусиқий клуби».
18.05 Мультфильм.
18.15 Совет немисларининг Бутуниттифоқ маданият ва санъат фестивали.
19.00 «ТСН».
19.15 Сиёсий мулоқотлар. «Вазият».
19.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Виктор Чернишевнинг уч куни». Бадиий фильм (1968 й.).
21.30 «Время».
22.15 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
23.00 Останкино концерт студиясида ёзувчи О. Волков билан учрашув.
00.30 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

Тунги телевидение

00.45 «Джазмен». Г. Лукьянов ҳақида мусиқий фильм-монография премьераси.
01.50 «Инспектор Гулл». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Экран»).
02.55 «Қалбим маликаси». Фильм-концерт.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Шоир қалби». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Жўғрофия. 7-синф. Дунё океани.
10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Жўғрофия. 8-синф. Шарқий Сибирь табиати.
12.05 «Сиз яратган боғ».

*

13.05 «Ганжина» тожик фольклор ансамблининг концерти.
13.40 Ритмик гимнастика.
14.10 «Орзуларим...». Л. Украинканинг ҳаёти ва ижоди ҳақида фильм-концерт.

* * *

18.20 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Галюгаевскийга бурилиш» (Пятигорск).
18.40 «Аҳлатгами». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Металл чиқиндиларини қайта ишлашдаги камчиликлар ҳақида (Олмаота).
19.10 И. Бочкова чалади (скрипка).
19.50 Ҳужжатли фильмлар.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 Ритмик гимнастика.
21.15 Т. Крошилина ижросида рус халқ қўшиқлари.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**
23.15 «Капитан Фракасс». Телевизион бадиий фильм. 1-серия (А. Довженко номли киностудия).

Чоршанба *

27 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Буюк ялангоёқлар». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
10.30 «Инсон ва табиат». Кинопрограмма.
11.30 «Насиба». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Қадрдон дўстлар». Мультфильм.
18.15 «Фармон ва ижро».
18.45 Тижорат хабарлари.
18.50 «Фан». Телеойнома.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув.
20.30 «Ахборот».
20.50 «Кўҳна созлар». Ғижжак.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Телевизион театр. Меҳмон Бахтий. «Оҳ, менинг ёшлигим!».
23.45 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 Ўзбекистон Давлат телерадиоси камер оркестрининг концерти.
19.35 Тижорат хабарлари.
19.40 «Орфей» ижодий маркази ҳақида ҳикоя (рус тилида).
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Клиника». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
21.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Ишчан чопар.
9.45 «Кучук ва мушук». Мультфильм.
10.05 «Виктор Чернишевнинг уч куни». Бадиий фильм.
11.45 «Болалар мусиқий клуби».
12.30 «ТСН».
12.45 Останкино концерт студиясида ёзувчи О. Волков билан учрашув.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 13-серия.
16.40 «Москва, Тушино...». Ҳужжатли фильм премьераси («ЦСДФ»).
16.55 РСФСР Ички ишлар вазирлиги бадиий жамоалари халқ ижодиёти фестивали совриндорларининг концерти.
18.00 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
19.00 «ТСН».
19.15 Андрей Корсаков хотирасига бағишланган концерт.
20.00 Режиссёр С. Самсонов фильмлари. «Парвоздаги турна» («Мосфильм»).
21.30 «Время».
22.15 Д. Хворостовский куйлайди.
22.45 «Телескоп».
24.00 «Рок-поп» ОЗ мамлакатида». Мусиқий фильм премьераси (Австралия).

Тунги телевидение

01.00 «Инспектор Гулл». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.15 О. де. Бальзак. «Қизил меҳмонхона».

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. Иш юритиш ва ЭҲМ. 11-синф.
10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.50 Мусиқа. 5-синф.
12.05 Компьютер билан мулоқот.

*

13.20 «Капитан Фракасс». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
14.30 Камчатка хор капелласининг концерти.
15.20 Ҳужжатли фильмлар.
15.55 «Бу яраланган қалб эди». Некрасов ва Достоевский.

* * *

17.35 «Тиғ устида» (Хабаровск).
18.10 «Россиянинг ҳужжатли экрани».
19.30 Баскетбол. Кубок эгалари кубоги. Эркаклар. Ярим финал «Динамо» (Москва) — «ПАОК» (Греция). «Динамо» Спорт саройидан кўрсатилади.
20.10 Россиянинг парламент хабарномаси.
20.25 Коллаж.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 От спорти. Бутуниттифоқ мусобақалари. Марказий отчопардан кўрсатилади.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**
23.15 «Капитан Фракасс». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
00.20 «Телевизион мусиқий абонемент».

Пайшанба *

28 ФЕВРАЛЬ

● ЎзТВ I

9.00 «Шимол ёғдусини ёқинг». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).
10.10 «Тоғликлар қўшиғи». Телефильм.
10.40 «Халқ куйлари». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм»).
11.10 «Замандас» программаси (қозоқ тилида).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Ўйинчоқлар сири». Мультфильм.
18.15 «Йигитлар босиб ўтган йўл».
19.00 «Чорвадор».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Алифбо сабоқлари».
20.25 Ботир Зокиров хотирасига бағишланган ёш эстрада хонандаларининг телевизион кўриги ҳақида.
20.30 «Ахборот».
20.50 Дилрабо концерт.
21.30 Москва. «Время».
22.15 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Даҳшатли кунлар». Бадиий фильм (СССР—Югославия).
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.05 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Бу оқшомда» (рус тилида).
21.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра...
9.45 «Пўлат ҳалқа». Мультфильм.
10.00 «Парвоздаги турна». Бадиий фильм.
11.30 Болалар соати (инглиз тили дарси билан).
12.30 «ТСН».
12.45 В. Егоров қўшиқлари.

* * *

15.30 «ТСН».
15.45 Томошабинларнинг талабларига биноан. «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 14-серия.
16.45 Ҳужжатли фильм премьераси.
17.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 «9-студия».
19.00 «ТСН».
19.15 Бадиий жамоалар концерти.
19.35 Ички ишлар вазирлигининг маълумотларига кўра...
19.50 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Шундай йигит яшайди». Бадиий фильм (1964 й.).
21.30 «Время».
22.15 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Дунёга бир марта келасан». Бадиий фильм (1987 й.).
23.35 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.
23.50 Туркистон Ҳарбий округи ашула ва рақс ансамблининг концерти.
00.15 «Москва гўзали-91».

Тунги телевидение

02.35 «Жаноблар, марҳамат...». Телевизион бадиий фильм. 1-серия («Грузия-фильм»).
03.40 «Нижегород матрёшкалари». Телевизион ҳужжатли фильм.
04.10 «Хотиралар...». Киноконцерт.

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Фёдор Тютчев». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Умумий биология. 11-синф. Генетика нима?
10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.35 Биология. 8-синф. Кумуш туёқлилар.
12.05 «Евфросиния Полоцкая». Илмий-оммабоп фильм.

*

13.05 «Капитан Фракасс». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.10 «Телевизион мусиқий абонемент».
15.10 Ритмик гимнастика.
15.40 Арманистон Давлат телерадиоси камер хорининг концерти.

* * *

17.20 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Қишки гуллар» (Барнаул).
17.55 Микис Теодоракис. «Тинчлик ва озодлик қўшиқлари».
18.40 «Муомала». Ахлоқ этикаси.
19.25 И. Брамс. Скрипка ва фортепьяно ижроси учун соль мажор сонатаси.
20.00 Артист В. Гафт билан учрашув.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 Ритмик гимнастика.
21.15 Т. Хренников. Виолончел ва фортепьяно ижроси учун соната.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 **СССР Олий Кенгашининг сессиясида.**
23.15 «Ҳаммаси сен ҳақингда». Фильм-концерт («Лентелефильм»).
23.45 «Поезд икки дақиқа тўхтаб туради». Телевизион бадиий фильм («Экран»).
00.55 Анатолий Бариленко чалади (гитара).

Жума *

1 МАРТ

● ЎзТВ I

9.00 «Баҳор келди, сепини ёйиб». Кинопрограмма.
9.40 Баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Узстроймеханизация» — «Калев» (Таллинн).
10.15 «Баҳор мўъжизалари». Бадиий фильм («Ленфильм»).

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.05 «Ғаройиб алвасти». Мультфильм.
18.15 «Тадбиркор кишилар».
18.45 «Наштар». Ҳажвий киножурнал.
18.55 Тижорат хабарлари.
19.00 «Умумхалқ муҳокамасида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 «Шеърият дафтаридан». Охунжон Ҳакимов.
20.00 «Ёшлик оқшоми».
20.30 «Ахборот».
20.50 «Ассалом, баҳор!». Адабий-мусиқий композиция.
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Энг охирги кун». Бадиий фильм («Мосфильм»).
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ётоқхона». Телефильм.
19.30 «Эсдалик учун дастхат» (рус тилида).
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Тоғлар чорлайди». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»).
21.30 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.00 «Тонг».
9.30 «Инновация. Маркетинг. Натижа».
9.45 «Қизча циркда». Мультфильм.
10.05 «Шундай йигит яшайди». Бадиий фильм.
11.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
12.30 «ТСН».
12.45 Телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
13.25 «Фронтдош дугоналар». Концерт-очерк.
13.45 «Қалб хотираси». Болгария усмонийлар истилосидан озод этилганлиги ҳақида.
14.35 «Сиз яратган боғ».
15.05 «Игорь жангномаси». Мультфильм.
15.30 «ТСН».
15.45 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Гаровга тикилган ҳаёт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 15-серия.
16.40 «Қизиқувчилар олами».
17.00 «Томошабинлар меҳри совrini» кинофестивали. «Қадим замонлардан, авлод аждодлардан». Халқ усталари ҳақида ҳужжатли фильм премьераси («Беларусьфильм»).
17.20 «Правда» кўчаси. «Сибирь олтини ва олтин одамлари».
18.00 «ТСН».
18.20 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Ильич заставаси». Бадиий фильм (1962 й.).
21.30 «Время».
22.15 СССР Давлат телерадиоси Катта симфоник оркестрининг юбилей концерти.
00.45 «Бор экан да, йўқ экан...». Ҳужжатли фильм.
01.05 «Меридиан». Халқаро янгиликлар.

Тунги телевидение

01.20 «Жаноблар, марҳамат...». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
02.30 «Карабоновда шунақанги гуллар».

● МТ II

9.00 Эрталабки бадантарбия машқлари.

Ўқув программаси

9.15 «Чеховлар». Илмий-оммабоп фильм.
9.35, 10.35 Теварак атроф билан танишиш. 1-синф. Бизнинг оналаримиз.
9.55, 10.55 «Қизил мусаввир». Телевизион ҳужжатли фильм (Пермь).
10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
11.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
11.35, 12.40 Теварак атроф билан танишиш. 2-синф. Хушмуомала бўлмоқчиман.
11.55 Билимдонлар учун машқ.

*

13.00 «Поезд икки дақиқа тўхтаб туради». Телевизион бадиий фильм.
14.10 К. Воробьев. Тақдири ва китоблари.
15.40 Артист В. Гафт билан учрашув.
16.10 Спорт ҳамма учун.

* * *

17.25 «Мусаввирлар ҳақида ҳикоялар». К. Васильев.
18.00 РСФСР шаҳарлари телестудиялари. «Қирралар» Россиядаги яҳудий аҳолисининг муаммолари ҳақида (Нижний Новгород).
19.05 «Байрамга таклиф». В. В. Шчукин номли театр билим юрти ҳақида телефильм.
20.05 Москва триоси чалади.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.45 Россиянинг парламент хабарномаси.
21.00 «Ўзингиз кимсиз, дўхтир Цзян?» Игна билан даволаш усули ҳақида ҳужжатли фильм.
21.25 Коллаж.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 «Вақт кутиб турмайди. Бадиий фильм. 1-серия («Ленфильм»).
23.35 «Мэри учун турналар». Телевизион фильм.
23.45 Футбол. СССР кубоги. 1/4 финал. «Спартак» (Москва) — «Торпедо» (Москва). «Олимпийский» спорт комплексидан кўрсатилади.

Шанба *

2 МАРТ

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум».

*

9.00 «Ҳамшаҳарлар». Деновдан кўрсатув (такрор.).
10.00 «Робинзон Крузонинг ҳаёти ва ажойиб саргузаштлари». Бадиий фильм (Одесса киностудияси).
11.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Учқун».
12.15 Араб тили.
12.45 «Деҳқон ва замин».
13.45 «Дўстлик» кўрсатуви. «Ягона оилада».

Тижорат кўрсатувлари

15.05 «Давр тақозоси билан».
15.35 «Косоннинг кумуш толаси». Қашқадарё вилояти Косон 1-пахта тозалаш заводи иш тажрибасидан.

* * *

18.00 «Ўйинқароқ болалар». Мультфильмлар тўплами.
18.30 «Мактабимиз—фахримиз».
19.00 «Ўзбек тилини ўрганамиз».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.45 Эстрада концерти.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ҳафтанома».
21.30 «Сўх дарёси бўйлаб». Телефильм («Ўзбектелефильм»).
21.45 Москва. «Время».
22.30 «Қўғирчоқ». Бадиий фильм («Мосфильм»). 1 ва 2-сериялар.
00.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

9.00 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

Эрта саҳарлаб

7.00 Жумҳурият Давлат «Россия» ансамблининг концерти.

*

7.25 «Хоҳ ишон, хоҳ ишонма». Мультфильм.
7.45 Спорт ҳамма учун.
8.00 Ритмик гимнастика.
8.30 Тонгги дам олиш программаси.
9.00 «Сиз яратган боғ».
9.30 «ТСН».
9.45 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Евдокия». Бадиий фильм (1961 й.).
11.25 «Тонг юлдузи».
12.25 МТнинг олтин хазинасидан. А. Н. Островский. «Сердаромад жой». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театрининг фильм-спектакли.
15.00 «Бурда моден» таклиф этади...».
15.30 «ТСН».
15.45 «Ушбу қўшиқларни эслаймиз». Катталар ва болалар учун кўрсатув.
16.00 Мультфильм.
16.45 «Халқаро панорама».
17.30 А. Чайковский. Фортепьяно ва торли оркестр учун концерт.
18.15 Сиёсий мулоқотлар. «Ким аслида ўзи ким?».
19.30 Гиёҳвандлик ва наркобизнесга қарши кураш бўйича Халқаро уюшма Марказий телевидение билан биргаликда «Наркотик моддасиз бир кун» программасини намойиш этади.
21.45 «Время».
22.30 МТ экранида биринчи марта. «Тунги поезддаги қотиллик». Бадиий фильм («Озарбайжонфильм»).

Тунги телевидение

01.30 «ВИД» таништиради: «Шоу-биржа».
02.30 «Ҳали қор ёғмасдан бурун...». Телевизион бадиий фильм (Одесса киностудияси).
03.50 «Мен лўлилар қўшиқларини куйлайман». В. Светлов ижросида мусиқий композиция.

● МТ II

8.30 Эрталабки бадантарбия машқлари.
8.50 Болалар бадиий жамоаларининг концерти.
9.20 Волга регионининг экологик муаммолари ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси.
10.05 Рус тили.
10.35 Иттифоқдош жумҳуриятлар кинопублицистикаси. Тверь тупроғини қайта яшнатиш умидлари ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Союзтелефильм»).
11.25 Педагогика ҳамма учун.
12.25 «Шунчаки». Мультфильм.
12.35 «Қанотлар». Планер спорти ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.
13.00 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 1. Украина телевидение студияси таништиради. Сиёсий-иқтисодий янгиликлар, «Прут» агрофермаси (Карпат), «Масаланинг тарихи» — Бугунги Қрим. 2. «Ўз-ўзини қандай боқиш мумкин» телекўприги (Бозор—дўкон. Фермер—жамоа хўжалиги). 3. Видеоянгиликлар. 4. Мусиқа. Живопись. Шеърият.
16.30 «Плюс ўн бир» видеоканали. 1. «Рус характери» (суҳбатнинг давоми). «Менинг мавзуим — Россия» (киноҳужжатчилар ўзларининг янги асарлари ҳақида). «Колвица манбалари» (Россия қишлоқлари ҳақида, Мурманск). Ёш олим Н. Левашов билан учрашув (18.50). «Оқ қишдаги оқ атир гуллар». Мусиқий видеофильм.
20.00 «Ноқулай Ежиков». Телевизион ҳужжатли фильм.
20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.50 «Цирк артисти» ёки «Бугун ва ҳар оқшом». Телевизион ҳужжатли фильм.
21.30 М. Меерович. Торли серенада.
21.45 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.30 «Вақт кутиб турмайди». Бадиий фильм. 2-серия.
23.50 «Бўғирсоқ, бўғирсоқ!». Катталар учун мультфильм.
24.00 «Пора». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Экран»).
02.25 М. Ю. Лермонтовнинг тақдири ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Ленинград).

Якшанба *

3 МАРТ

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома» (такрор.).

*

9.00 «Оила».
10.05 «Бу сирли олам». Илмий-оммабоп кўрсатув.
10.45 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
11.15 «Ҳужжатли экран». Кинокўрсатув.
12.15 «Қадрият» (такрор.).
13.00 «Бировнинг хати». Бадиий фильм («Ленфильм»).
14.30 «Алифбо сабоқлари» (такрор.).

Тижорат кўрсатувлари

15.05 «Меҳнат жамоаси манфаати йўлида».
15.15 «Давлат суғуртаси — сизга кўмакчи».

* * *

18.00 Болалар учун. «Кичкинтой» кўрсатуви.
18.30 «Романтика» телевизион театри. Йўлдош Ҳусанов. «Пашшахўрда».
19.15 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
19.25 Тижорат хабарлари.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 А. Навоий таваллудининг 550 йиллигига. Хуршиднинг «Лайли ва Мажнун» мусиқали спектакли ҳақида.
20.30 «Ахборот».
20.55 «Якшанба оқшомида».
21.30 Москва. «Время».
22.15 «Оқ ажал». Бадиий фильм («Ленфильм»).
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

9.00 ДУШАНБЕ КЎРСАТАДИ.

● МТ I

8.30 «ТСН».
8.45 Ритмик гимнастика.
9.15 «Спортлото» тиражи.
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.30 «Ватан хизматида».
11.30 Тонгги дам олиш программаси.
12.00 «Саёҳатчилар клуби».
13.20 «Қишлоқ янгиликлари».
14.20 «Здоровье».
14.50 «Рок-сабоқ». Ўсмирлар учун мусиқий кўрсатув.
15.50 Байкалбўйи ва Узоқ Шарқда яшовчи нодир жониворлар ҳақида телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Иркутск).
16.10 «Вологда санъати».
16.55 «Алтинай» фольклор ансамблининг концерти. Олмаотадан кўрсатилади.
17.30 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Тилларанг булут ухларди». Бадиий фильм.
19.05 «Уолт Дисней таништиради...».
19.55 М. Горький номли болалар ва ўсмирлар фильмлари киностудияси — 75 ёшда.
21.30 «Время».
22.15 «Сан-Ремо-91».

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!
8.45 Мультфильмлар.
9.25 «Экранда «01» хизмати».
9.55 «Биз яшаётган олам». Режиссёр А. Габрилович фильмлари. «Болалигимиздаги футбол» («Экран»).
10.45 Фидан Қосимова куйлайди.
11.55 Стол тенниси. СССР чемпионати. Минскдан кўрсатилади.

●

12.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

●

16.00 Хоккей. СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — МАСК. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади.
18.15 «Планета». Халқаро программа.
19.15 М. Горький номли киностудиянинг 75 йиллигига. «Тантиқ Анна». Бадиий фильм (1954 й.).
20.40 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар!
20.55 Россиянинг парламент хабарномаси.
21.10 Надежда Стефанова куйлайди.
21.30 «Время» (сурдо таржимаси билан).
22.15 Баскетбол бўйича миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида АҚШ чемпионати.
23.15 Фристайл. Жаҳон кубоги.
24.00 Муаллифлик телевидениеси.
02.00 Т. Синявская ва М. Магомаев куйлайдилар.

ТОШКЕНТ оқшоми

Муассислар: халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар қўмитаси

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76; хатлар — 33-20-70; 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

84.397 нусхада чоп этилади. Индекс 64690.
Буюртма: 4873. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.